SALI
16 ŞUBAT 1932
7 nci sene, No. 2161
NUSHASI 5 KURUŞTUR

Milliyet

Sahip ve Başmuharriri
Siirt Meb'usu MAHMUT
Umumî Neşriyat ve Yazı Müdürü
ETEM İZZET

İSTANBUL BÜYÜKŞEHİR BELEDİYESİ İSTANBUL KÜTÜPHANESİ

Tahdidi teslihat konferansında türk tezi sürekli alkışlarla karşılandı..

CENEVRE, 15 [Hususî muhabirimizden] — Tahdidi teslihat konferansının bugünkü umumî içtimaında heyeti murahhasamız reisi Tevfik Rüştü Bey tarafından Türk tezi izah edilmiştir. Heyeti murahhasamız tarafından ileri sürülen teklifler büyük bir alâka ile dinlenmiş ve derin bir intıba bırakmıştır. Başmurahhasımız Tevfik Rüştü B. tezimizi müdafaa ederken müteaddit defalar sürekli bir surette alkışlanmıştır. Burada matbuat mahafili Türk tezinin, İtalyan tezinin iradından sonra, en objektif, en esaslı fikirleri ihtiva ettiği kanaatindedir.

NAŞİT

Cenevre'de ne yapılıyor ve ne söyleniyor?

Tahdidi teslihat konferansının pek uzun süreceği anlaşılıyor. Müzakerat başlayalı iki hafta olduğu halde henüz murahhasların yarısı bile ilk sözlerini söylemiş değillerdir. Fransadan başlayarak, sırasile İngiltere, Amerika, Sovyet Rusya, İtalya, Japonya, Lehistan ve diğer bir kısım devletlerin murahhasları mensup oldukları hükûmetlerin noktai nazarlarını izah etmişlerdir. On dokuzuncu devlet olarak geleceği bildirilen Türkiyeye henüz sıra gelmemiştir. Konferansa iştirak eden devletlerin adedi altmışa baliğ olduğuna göre, bütün heyeti murahhasalar ilk sözlerini ancak bir ay zarfında söyleyebileceklerdir. Eğer bu konferans müzakeratının bu tertip üzere devamı lâzım gelirse, her murahhasa ancak ayda bir defa söz düşecek demektir! Konferansın bu şekilde devam edemiyeceği âşikârdır. Evvelâ bu ilk sözleri konferans müzakerelerinin haricinde bir başlangıç telâkki etmek lâzımdır. Bunlar açılmaya ait merasimden ibarettir. Sonra bütün müzakeratın böyle heyeti umumiye halinde cereyan etmiyeceği de tabiîdir. Merasime ait ilk nutuklardan sonra konferans belki de encümenlere ayrılacak ve işler o zaman tesri edilmiş olacaktır.

Konferansın nasıl bir netice ye varacağı malûm değildir. Şimdiye kadar söylenen nutuklar, sulh ve müsalemet hakkında bir takım tahminlerle muhtelif devletlerin tahdidi teslihat hakkında malûm olan noktai nazarlarından ibarettir.

Fransa, Cemiyeti Akvamın emrine ordu ve donanma vermeği, yani cemiyeti devletlerin fevkinde bir teşkilât haline koymağı terviç ediyor. Fransa bu teklifile, sulh ve müsalemet için silâhların tahdidinden başka yollar aranmak lâzım geldiğini ileri sürmektedir ki, bu teklif tahdidi teslihat için toplanan bir konferansın mevzuu haricinde telâkki edilse yeri vardır. Ve itiraf etmek lâzımdır ki, Cemiyeti Akvama böyle bir vaziyet vermek, devletler için silâhların tahdidinden dahi daha ehemmiyetli, daha müşkül bir meseledir.

İngiliz Hariciye nazırı, tahdidi teslihata daha ziyade temas etmiştir. İngilizlerin noktai nazarları şöyle hülâsa edilebilir: İngiltere, ihzarî tahdidi teslihat konferansı tarafından hazırlanan müsveddeyi müzakerata esas olarak kabul ediyor. Silâhların mikdar ve nevi üzerinden tahdidini terviç ediyor. Denizaltı gemilerinin ve zehirli gaz ile kimya harbinin ilgasını talep ediyor. Mecburî askerliğin ilgası müşkül bir mesele olduğundan askerlerin mikdar üzerinden tahdidini iltizam ediyor. Harp gemilerinin tonajı ve deniz ve kara toplarının da hacmini tahdidata tabi tutmağı kabul ediyor.

Almanlar esasen silâhlarından tecrit edilmiş bir halde bulunduklarından, tahdidatın şekli hakkında teferrüata girişmemişlerdir. Alman Başvekilinin nutku müsavat meselesini teberüz ettirmeğe hasredilmiştir. Tahdidi teslihatta müsavat, emniyette müsavat... Brüning demek istiyor ki, başka devletler (ve tabiî Fransayı ima ediyor) emniyet istiyorlarsa biz de ayni derecede emniyet istiyoruz.

Amerika murahhasının teklifleri dokuz madde ile hulâsa edilebilir: 1 — İhzarî tahdidi teslihat konferansının hazırladığı müsveddeyi müzakerata esas olarak kabul etmekle beraber, bu gayeye hâdim diğer teklifleri de tetkike âmadedir. 2 — Washington tahdidi teslihat muahedesinin müddetini temdit, Londra tahdidi teslihat muahedesine Fransa ve İtalyanın da iştiraki. 3 — Bu mukavelelere diğer devletler de iştirak edince muayyen bir nisbet dahilinde umumî bir tahdit. 4— Tayyare bombardımanına karşı sivil ahaliyi himaye. 5 — Tahtelbahirlerin tamamen ilgası. 6 — Zehirli gazin kullanılmaması. 7 — Askerlerin mikdarını tahdit. Esası da şu olacak: Dahilî asayişin muhafazası ile müdafaa için asgarî bir mikdar tayini. 8 — Tanklar, ağır toplar ve buna mümasil tecavüz silâhları hakkında kuyut vaz'ı. 9 — Amerika silâhların nev'ini ve mikdarını tahdide taraftardır. Fakat buna yardım olsun diye bütçelerde silâh masarifinin tayinini de iltizam ediyor.

Silâhların tahdidinde en ileri giden İtalya olmuşur. İtalya Hariciye nazırı, bütün safı harp gemilerinin, tahtelbahirlerin, tayyare gemilerinin, ağır topların ve tankların tamamen ilgasını talep etmiştir. İtalya tayyare bombardımanının, zehirli gazin, ve kimyevî maddelerin de lâğvını kabul etmektedir. Sonra M. Grandi, teslihat ve tahdidi teslihatta müsavat esasını da müdafaa etmiştir.

Japonlar daha ziyade tahdidata taraftardırlar. İtalyanın ilgasını iltizam ettiği her nevi silâhın, Japonya tahdidini istiyor.

İşte şimdiye kadar Cenevrede irat edilen nutuklardaki fikirler bu suretle hülâsa edilebilir. Beş seneden beri devam eden ihzarî tahdidi teslihat konferanslarının müzakerelerini takip edenler bu noktai nazarlarda büyük bir yenilik görmiyeceklerdir. Bunlar, ihzarî konferansın bir rapor mahiyetinde hazırladığı ve muahede müsveddesi namı verilen altmış maddelik kararında münderiçtir. Ayrı ayrı devletler tarafından muhtelif ihtirazî kuyut dermeyan edilen bu müsvedde müzakerata zemin olarak kabul edileceği şüphesizdir. Ve ancak bundan sonradır ki, konferans merasim safhasını bitirmiş ve işe başlamış telâkki edilebilir.

Ahmet ŞÜKRÜ

Halkın sesi, Hakkın sesidir. Halkın evi de Türk hakkının, Türk irfanının evi olacaktır.

Mahmut Celâl Bey Sirkeci şimendifer istasyonundan çıkıyor

İranla aramızda halledilmemiş hiç bir mesele kalmadı..

Celâl Bey Dün Avdet Etti!

Bilhassa bazı anasırın tahrikâtı yüzünden dost İranla aramızda hâsıl olan infialler tamamen zail olmuştur

Hariciye vekili Tevfik Rüştü Beye Tahran seyahatinde refakat eden İş Bankası umumî müdürü Celâl Bey, dün Avrupa tarikile şehrimize avdet etmiştir.

Celâl Bey, Sirkeci istasyonunda İş Bankası idare meclisi reisi Siirt meb'usu Mahmut, Maraş meb'usu Mithat, Zongul dak meb'usu Ragıp, Afyon meb usu İzzet, Sinop meb'usu Recep Zühtü, Edirne meb'usu Şakir, İş Bankası İstanbul şubesi müdürü Muammer, Ziraat odası meclisi azasından Furtunza-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Celâl B. trenden inince arkadaşlarile görüşüyor

Şehir meclisinde dün çarpışmalar oldu!

Et meselesine ait mazbataların müzakeresi tehir edildi

Daha neler görüşüldü?

Istanbul umumî meclisi dün saat 14 de reis vekili Sadettin Ferit Beyin riyasetinde içtima etti. Divan kâtiplikleri mevkiinde Etem İzzet ve Ali Rıza Beyler vardı.

Zaptı sabıktan sonra içtima devresinin 15 gün daha temdidi hakkında makam tezkeresi okundu ve kabul edildi. Bundan sonra hesabı kat'ı raporu müzakere edilecekti. Varidat kısmı tabı ve tevzi edilmiş, fakat masarif kısmı henüz ikmal edilmemiş olduğundan müzakeresinin tehiri kabul edildi.

Müteakiben et komisyonu mazbatası okundu. Mehmet Ali B. mü-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Gazi Hz.

Reisicümhur Hz. dün Dolmabahçe sarayındaki dairelerinde meşgul olmuşlar ve akşam üzeri Bağaziçinde motörle bir gezinti yapmışlardır.

Inhisarların Nakli

Birinci komisyon servislerin ayırılmasını muvafık görmüyor

İnhisar idarelerinin bazı servislerinin birleştirilerek Ankara'ya nakilleri meselesini tetkik etmek üzere tütün, tuz ve müskirat inhisar idareleri teftiş heyetleri reislerinden mürekkep komisyonun vazifesini ikmal ederek raporunu verdiğini yazmıştık. Bu raporun bir suretini İnhisar ve Gümrükler vekâleti musteşarı Âdil B. Ankara'ya götürmüş ve aslının da, İnhisar idareleri umum müdürlerinden mürekkep komisyon tarafından tetkikine başlanmıştır. Tütün inhisarı umum müdürü Hüsnü, müskirat inhisarı umum müdürü

ASIM BEY

(Devamı 6 ıncı sahifede)

İzmirde Tevkifat Yapıldı!

Komünistlerin faaliyet merkezleri meydana çıkarıldı

İZMİR, 15 [Hususi] — Polis uzun müddetten beri buradaki komünist tahrikâtının hangi ellerden idare edildiğini tahkik etmekte idi. En nihayet ele geçirilen bir mektup la zabıta bu teşkilâtın ortasına düşmüştür.

İzmir Valisi KÂZIM PAŞA

Hükûmet konağı civarında berber Osmanın dükkânında yapılan taharriyat neticesinde bulunan mektup üzerine dükkân sahibi Osman mumaileyhin eniştesi modelci Kerem, san'atlar mektebinden Mustafa, terzi Şükrü, tornacı Mustafa i-

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Rusuhi Bey

Riyaseti cümhur baş yaveri kaymakam Rusuhi Bey uzun müddet kıt'adan uzak kalmış olduğu için mesleki malûmat ve mümaresesini kaybetmemesi maksadile Reisicümhur Hz. tarafından bir kıt'a hizmetine tayinine müsaade buyurulmuştur.

İnhisar teklifi çok müsait karşılanmaktadır

Vapurculuğu inhisar altına almak teşebbüsü inkişaf gösteriyor

Sadullah Beyin beyanatı

Hususî vapurların hükûmetçe satın alınarak Devlet inhisarı halinde işletilmek üzere Seyrisefain'le tevhidi muvafık olacağına dair hâsıl olan cereyanın gittikçe kuvvetlendiğini ve hükûmetin vapurculuğun bugünkü müzmin haline artık nihayet verecek kat'ı bir sureti hal tesbit etmek üzere bulunduğunu yazmıştık. Bu malûmat muhtelif alâkadarlar nezdinde müsait karşılanmakta, bu meyanda vapurculuğun Devlet inhisarına alınması fikri, Seyrisefaince de muvafık görülmektedir. Gerek bu hususta ve gerek Seyrisefain - Vapurcular ihtilâfatı hakkında kendisile görüştüğümüz Seyrisefain umum müdürü Sadullah B. demiştir ki:

— "Bu mesele hakkında çok şeyler söylenmiştir. Artık ilâve edilecek hiç bir şey kalmamıştır. Bu meselenin halli suretine gelince, bu,

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Seyrisefain umumî müdürü SADULLAH BEY

Sun'î tedbirlerle şeker piyasasını yükseltmek istiyorlar..

Millî şeker fabrikaları şeker fiatının yükselmesine mâni olmaktadırlar

Kontenjan politikasının muvaffakıyetinde halkın da vezifesi vardır

Malûmdur ki şeker kontenjana tabi bir maddedir. Alpullu şeker fabrikası piyasamızda her hangi bir fiat tereffüü ve ihtikâra mâni olmak için kendi şekerlerile bugüne kadar piyasayı tutmağa ve hattâ kontenjandan evvelki fiat üzerinde şeker satışını yapmağa muvaffak olmuştur. Şimdi Alpullunun normal tozşekerleri bitmiş olduğu için bu şekerin fiati piyasada 42 kuruşa kadar çıkmıştır. Alpullu şirketi fiatin daha ziyade yükselmesine mâni olmak için

(Devamı 6 ıncı sahifede)

Yeni usul bir satış..

Japonya — Ya mal sipariş et, yahut...

Zeytindağı

—14—

Musa oğulları.

Kudüs kelimesi, hıristiyanlığı hatıra getirir. Fakat ne Kudüste, ne de Felestinde hıristiyanlık diye bir mesele yoktur. Kudüsün hıristiyanlığı, ortodoks Petresburg, protestan Berlin, dinsiz Paris, katolik Roma ve anglikan Londranın politika meselesidir.

Kudüsün yerli meselesi Yahudi — Arap meselesidir: Bir avuç Yahudi, altı yüz bin Arap!

Yafadan Kudüse kadar Yahudi Felestini bir kaç defa dolaştım. Felestinin yeni kasabaları ve köyleri Yahudi eseridir. Bu, yeni değil, yepyeni bir Felestindir. Köylerinde akşamları ismokin giyen İngiliz Yahudisi muhtarlık eder; kırmızı yanaklı Alman Yahudi kızları, dilijanslar üstünde şarkı söyliyerek, bağlardan köye döner. Müslüman Araplar ise bu efendilerin hizmetindedirler: Üzümü Arap gündelikçi sıkar ve şarabı semiz Yahudi içer.

Eski Felestinde Arap köyü bir toprak yığındır; bahçe harap, insanlar çıplak, gözler hastalıklıdır.

Yahudi Felestinde kasabalar, portakal ormanları ile, muntazam şoseler frenk incirleri ile çevrilmiştir. Şubat ayında göğüsleri ve enseleri açık kadınlar, keskin kokulu gül demetleri ve olmuş portakallarla süsledikleri zengin otel salonlarında, büyük denize dalmış harpsonu bekleşmektedirler.

Gözyaşının hiç bir faydası olmadığını anlamak için, Yahudilerin Kudüste binlerce seneden beri her cumartesi günü başlarını dayayıp ağladıkları taşı ziyaret ediniz: Yüzlerce neslin gözyaşı bu ağlama duvarını bir santim aşındırmamıştır.

Paranın ne büyük kuvvet olduğunu anlamak için ise, Felestin, kıyılarını ve içlerini yahudileştiren, ve büyük Arap adedini çöle doğru süren siyonist müstemlekeciliğini görünüz. Binlerce senelik gözyaşı, bir külçe altına değmez. Balfurun bir nutku, Davudun bütün mezmurlarından daha müessirdir.

Yahudiler tedhiş kasırgasını üzerlerinden defetmek için hiç bir gösterişi esirgemediler. Köylerinde bize her zaman portakalların en olmuşunu, şarapların en eskisini âram ettiler. Bir gün aynı yaşta biri oğlan biri kız, iki Yahudi yavrusunu al beyazla süslemiş bir ismokinli köy muhtarı bana diyordu ki:

— Kumandan Paşaya bu akşam şiir okutmak istiyoruz. Acaba hangisi okusa Paşa hazretlerinin hoşlarına gider?

Yeni Felestinde almanca, ingilizce, fransızca, bütün lisanlar konuşulur: Yalnız Yahudi dili olan ibranice, devletin dili olan türkçe ve ekseriyet dili olan arapça görüşülmez. Köyler orta halli bir dans salonundan boşaltılmış çiftlerle doludur: Ve çıplak Arap, kapı eşiklerinde yemek artığı ve yarı yenmiş portakal kemirip durur.

Yahudi garbin parası Arap şarkın pazısını kıvırmış, güneşi en güzel olan ve toprağı meyvaların en asillerini veren bu memlekette bir bankalar müstemlekesi kurmaktadır.

Fakat Felestin, çölde harbeden orduyu besliyecek buğdayı vermiyordu. Bilâkis tâ aşağılardan, Halep, Hama ve Humustan gelen buğdayı hem ordu, hem de Yahudi yiyordu. Dördüncü Ordu düşünüp taşındı:

— Acaba, dedi; buğday yiyen Yahudileri harbin sonuna kadar buğdayın çıktığı yere göndermek daha doğru olmazmı?

Daha ertesi gün, bırakınız Paris ve Londra gazetelerini, Viyana ve Berlin gazeteleri bile hep bir ağızdan cevap verdiler: Aslâ!

Bir Yahudi tehciri haber alınır alınmaz, birbiri ile muharebe eden devletler bize karşı birleşiverdiler. Protestan, katolik, anglikan, ortodoks, bütün hıristiyanları birbiri ile çarpıştıran ve 1914 — 1918 hamursuzunu hıristiyan kanı ile yoğuran Yahudi bankası, bütün kiliseyi hayra menfaati için, camiye doğru çevirmeğe muvaffak oldu.

Yafa konaklarını, otellerini, portakal ormanlarını, bunca senedir kurulan Yahudi yurdunu bırakıp, Hama ve Humus kasabalarının kerpiçleri ve buğday tarlası içine atılmak: Aslâ!

Fakat Cemal Paşa çiy bir politikacı değildi. Siyonistlerin başları kimler olduğunu da biliyordu. Reisleri çağırdı; dedi, ki:

— Ikiden biri: Ya sizi Ermenilere yapıldığı gibi tehcir ederim. Evlerinizi, bağlarınızı, bahçelerinizi bırakıp yaya olarak buğdaya doğru gidersiniz. Yahut evlerinize, bağlarınıza ve bahçelerinize sizden heyetleri bekçi yaparım ve emirlerine jandarma ve asker veririm. Bir portakala dokunanı idam ederim. Sizi de trenlerle yollarım. Ancak bu ikincisi olmak için yarın sabah bütün Viyana ve Berlin matbuatı susmalıdır.

Yahudilerin akılsız olduklarını isbat etmek için fırsat beklemedikleri muhakkaktı. Karargâh telgrafhanesine gittiler. Iki satırla iki büyük şehri, ondan başka Londrayı ve Parisi de susturdular.

Hakikaten Yafayı boşaltıp burunları kanamaksızın Hama ve Humusa gittiler ve geride kalan Araplar onların bir portakallarını bile ağız tadı ile yiyemediler.

Tehcirin bir sebebi de, Yahudi Felestinin mükemmel bir casus yuvası olması idi. Hama devesi ile çöl üstünden Bağdat Karargâhına istatistik yetiştirmek, şüphesiz Felestin kıyısından sandalla İngiliz torpidosuna haber yollamak kadar kolay olmadı.

Falih RIFKI

HARICÎ HABERLER

Japonlar Şanghaya mütemadiyen yeni yeni kuvvetler çıkarıyorlar

14-15 Şubat gecesi vukua gelen muharebenin pek şiddetli olduğu söylenmektedir

CHANGHAI 15 A.A. — Çin ve Japon menabiinden alman malûmata göre dün geceki muharebeler çok işddetli olmuştur. Japonlar tarafından tekzip edilmekte olan Çin raporları, Voo - Soung körfesinin şimal sahilinde karaya çıkarılmış olan Japon kuvvetlerinin üssülharekeleri ile alâkalarının kesilmiş olduğunu teyit etmektedir. Japon raporları, Japon kuvvetlerinin karaya çıkmış oldukları şimal sahilinde tutunamamış ve orada Çinlilerin şiddetli bir mukavemetine maruz kalmış oldukларını itiraf eylemektedir.

Canton'dan bildirildiğine göre dördüncü ordu kumandanı Jeneral Pei - Tsouang - Si, hükûmete bir telgrafname göndererek Changhai'a takviye kıtaatı gönderilmesi için emir verilmesini talep etmiştir.

Japon kuvvetleri Şanghaya çıkarılıyor

LONDRA, 15 (A.A.) — Japon salâhiyettar mahafilinin beyanatına göre dün yedi nakliye gemisi ile 12 bin kişi ihraç edilmitşir. Yolda bulunan diğer nakliye gemileri de bugün 10 bin kişi daha karaya çıkaracaktır. Japon askeri kumandanı, bilhassa Chapei'de Çin kuvvetlerinin bulunmasından dolayı hâdis olan tahrikât sebeplerinin izalesi suretile sulhü istihsal etmek için Changhai'a gelmiş olduğunu söylemitşir. Mezkûr kumandan âcilen taarruz yapmak niyetinde olmadığını beyan ve müzakerelerin Çinlileri geri çekilmeğe imale edeceği ümidinde bulunduğunu ifade eylemitşir.

Japon gülleleri

ŞANGHAY, 15 (A.A.) — Japonlar bu sabah yeniden Chapei'i topa tutmağa başlamışlardır. Beynelmilel mıntaka hududundaki müstahkem mevkiin 10 metre kadar ilerisine Japon mermilerinin düşerek infilâk etmesi hasebile, İngiliz gönüllüleri müstahkem mevkii tahliye ye mecbur kalmışlardır.

Çin matbuatı halkı kışkırtıyor

LONDRA, 15 (A.A.) — Şanghaydan Times gazetesine bildiriliyor: Çin matbuatı efkârı umumiye Kanton kıtaatının muvaffakıyetlerini maatteessüf mübalâğa eylemekte ve halkın harp fikirlerini teşci etmektedir. Mareşal Tchang Kai Chek, Tsimanfou'da başlıca cenerallerin iştirakile yapılan ve tatbik edilecek müdafaa şekillerini tesbit eylemiş olan bir konferansta hazır bulunduktan sonra dün Nankinden buraya gelmiştir.

Müdahale istemeyor

TOKIO, 15 (A.A.) — Changhai meselesinin bir Amerikan - İngiliz tazyiki ile hâlledilmesine matuf olarak Cemiyeti Akvama müzaheret birlikleri tarafından kabul edilmiş olan karar suretleri, Tokio'da büyük bir teessüf uyandırmıtşır. Japon payitahtında böyle bir müdahalenin vaziyeti daha ziyade vahimleştirmekten başka bir netice vermeyeceği mütaleası serdedilmektedir. Gazeteler, Cemiyeti Akvama müzaheret birlikleri tarafından iltizam olunan usulün Japonya'da milli hissi teşdit etmekten başka bir netice vermiyeceğini ve diğer taraftan Çinlileri kuvvetlerini kâfi mesafeye ihtiyarları ile çekmekten istinkâfe teşvik eyleceğini yazmaktadır.

Konsoloslar komisyonunun ikinci raporu

CENEVRE, 15 A.A. Changhai konsoloslar komisyonunun 12 şubatta gönderilmiş olan ikinci raporu 28 kânunusaniden beri cereyan etmi şolan vakayiden bahseylemektedir. Notada bilhassa 3 şubattan beri harp hattının açıkça mevcut bulunduğu beyan edilmektedir. Hiç bir zaman tam ve hakiki bir mütareke olmamıtşır. Ateş hatlarında ecnebi müşahitleri bulunmadığından bundan mütevellit mesuliyetin ne tarafa raci olduğunu tayin etmek müşküldür. Raporda Japon bahriyelileri ile, ihtiyat efradının ve gönüllülerin bir takım müfritane hareketler yapmış oldukları kaydolunmaktadır. Maamafih, Japon memurlarının bu hareketlerden çok müteessir oldukları ve arzu edilmeyen eşhasın Japonyaya nakil ve teb'it edildikleri ilâve olunmaktadır. Komisyon, evvelce vermiş olduğu malûmatı tashihe medar olacak yeni haberler almadıkça veya birinci ve ikinci raporlarla verilmiş olan haberlerin bazı noktalarının tavzih ve ikmal etmek mecburiyeti hasıl olmadıkça şimdiki halde yeni raporlar göndermek tasavvuruna değildir.

Yeni müstakil Çin devleti

TOKIO, 15 A.A. Chang Chun'an gelen bir telgraf, yeni müstakil devletin teşkilâtına ait son merasimi ihzar maksadile Mançurideki Çin zimamdarlarının Harbinde toplanmakta olduğunu bildirmektedir.

Japonyanın masrafları

TOKIO, 15 (A.A.) — Bugün neşrolunan bir imperatorluk emirnamesile Changhai hâdisatı dolayisile yapılan sarfiyatı kapamak üzere 34 milyon yen kâğıt para ihracı irade olunmaktadır.

Muahede ve mukaveleler encümenlere sevkedildi

ANKARA, 15 (A.A.) — Hükûmetimizle İngiltere hükûmeti arasında mün'akit müzahereti adliye mukavelesinin tasdikına dair kanun lâyihası ve hariciye encümenlerine; Irak hükûmetiyle yapılan iadei mücrimin ve ticaret muahedeleriyle ikamet mukavelenamesinin tasdikına dair kanun lâyihaları hariciye ve adliye ve iktısat encümenlerine; Lehistan hükûmetile ikamet mukavelenamesinin tasdikına ait kanun lâyihası hariciye encümenine, Yunanistan ile mün'akit ikamet, ticaret ve seyrisefain mukavelenamesine merbut A ve B listelerindeki hataların tashihine dair kanun lâyihaları hariciye ve iktısat encümenlerine tevdi edilmiştir.

Bulgar Maliyesi

Komisyon idhalâtın tahdidini tavsiye etti

SOFYA, 15 A.A. — Bulgaristanın mali vaziyetini tetkik etmek üzere Cemiyeti Akvam tarafından gönderilmiş olan komisyon, mesaisini ikmal etmiştir.

Svobodna Retch gazetesine nazaran tahkikatını icra eden komisyon azasının fikri, Bulgaristan'ın bütçesini tahdit ve takyit etmek için faideli olan bütün tedbirleri ittihaz eylemesi lâzım geldiği merkezindedir.

Bir moratorium ilânı fikri reddedilmiştir.

İsmi geçen gazete, bu şerait altında Bulgaristan'ın mükellefiyetlerinden herhangi birisinin tahfifine intizar etmemesi lâzım geldiğini kaydetmektedir. Bu gazete, mali encümenin, memleketinin vaziyetini ıslah için, Bulgaristan'a ecnebi emtiası ithalini tahdit etmesini tavsiye eyliyeceğini yazmaktadır.

M. Mac Donald üç hafta dinlenecek

LONDRA, 15 A.A. — M. Mac Donald, dün öğleden sonra geçenlerde sol gözüne ameliyat yapılmış olan kliniki terketmiştir. Mumaileyh, kendisini tedavi etmiş olan mutehassısın nezdine gitmiştir. Yapılan konsültasyondan sonra dün akşam atideki tebliğ neşrolunmuştur:

Başvekilin sol gözü bugün dikkatle muayene edildi, ameliyatın çok şayanı memnuniyet neticeler vermiş olduğu beyan edilebilir. Maamafih, sıhhî salahı ihlâl etmemek için M. Mac Donald'ın 3 hafta mutlak surette istirahat etmesi katiyen lâzımdır.

Başvekil, kliniği ancak önümüzdeki hafta ortalarına doğru kat'i surette terkedecektir.

Nelson adası felâketi

NOME, 15 A.A. — (Alaska) — Noel yortusundan biraz evvel bir met dalgası tarafından tahrip edilmiş olan 8 eskimo kasabası ehalisinden birçoğunun cesetleri buzlar arasında bulunmuştur.

SON DAKİKA

İdman cemiyetleri U. merkezinin kararları

Murahhaslar yarın geliyorlar

ANKARA, 15 (Telefon) — İdman cemiyetleri umumî merkezi bugün içtima etti. Bugünkü içtimada millî küme teşkili bütçe meselesi olduğu için bu işin tetkik ve müzakeresi gelecek içtimaa bırakıldı ve şu esaslar kabul edildi:

1 — Balkan kupasına iştirak esas itibarile kabul edildi.

2 — Beynelmilel temaslarda iyi netice alanlara birer madalya verilmesi ve bu hususta bir talimatname hazırlanması.

3 — Denizcilik heyetlerinin 1 kânunuvvelde işe başlamaları için nizamnamede tadilât yapılarak kongreye arzı.

4 — Spor sahalarının fennî şekilde tesis ve idamesi için en mühim üç ilmî eserin tercüme ettirilerek kulüplere kadar tamimi.

5 — Kulüp mensuplarının faaliyetlerini gösteren birer cep defterinin tab'ı ve tevzii.

6 — Diyarıbekirde spor faaliyetinin çoğalması üzerine burada bir mıntaka teşkilâtı yapılması.

7 — Denizcilik için bir antrenör celbine muktezi esbabın istikmali.

8 — Denizcilik federasyonu tarafından kabul edilen millî kürek vasıtalarından birer tanesinin şimdiye kadar denizcilik birinciliklerine iştirak eden kulüplere hedye edilmesi.

9 — Antrenörlerin her sporun şerait fenniyesini haiz mıntakalara izamı.

10 — Mersin gençler birliğinin ittifaka kabulü.

Balkan komitesi

ANKARA, 15 (Telefon) — Balkan oyunlarını idare için Balkan milletleri tarafından teşkili evvelce Atinada kararlaştırılmış olan (Balkanlılar arasında komite) isminde heyete millî Türkiye Balkan komitesini temsil etmek üzere atletizm federasyonu reisi Bürhan, güreş federasyonu reisi Ahmet Beyler aza, denizci Tevfik Bey de yedek aza intihap edilmişlerdir.

Merkezi umumî yarın öğleden evvel saat dokuzda içtima edecek ve müzakerata nihayet verilecektir. Murahhasların yarın hareket etmesi mukarrerdir.

Ankara Halkevi açılırken büyük merasim yapılacak..

ANKARA, 15 (Telefon) — Ankara Halkevi 19 Şubat cuma günü saat 15 te merasimle açılacaktır. Merasimde İstiklâl marşı çalınacak, temsilî bir tablo, cümhuriyet yemini yapılacaktır. Cümhuriyet Halk fırkası umumî kâtibi Recep Bey tarafından bir nutuk irat edilecektir. Reşit Galip Bey de halk evlerinin gaye ve mesaileri hakkında bir hasbühalde bulunacaktır. Bundan sonra genç sanatkârlarımız Münir Hayri ve Behçet Kemal Beyler tarafından hazırlanan manzum Çoban piyesi, Ankara Halkevi ilk amatör grupu tarafından oynanacaktır. Cuma günkü merasimde Halkevine kaydedilen azalar hazır bulunacaklardır. Bu merasimin baştan sonuna kadar radyo vasıtasile neşri mukarrerdir. Şimdiye kadar Ankara Halkevine kaydedilen aza 700 den fazladır.

Edirnede mektepler tatil

EDIRNE, 15 (A.A.) — Grip salgını devam ediyor. Hastalığın seyri hafiftir. Mektepler tatil edilmiştir. Son günlerde havaların ittıratsızlığı salgına vüs'at vermiştir. Dün bütün gün kar yağmıştır. Bugün hava açıktır.

Trabzon-Gümüşane yolu kapalı

TRABZON, 15 (A.A.) — Zığana dağından kopan çığlar yolları kapamış, Gümüşane ile muvasalayı kesmiştir. Gümüşane ve Trabzon vilâyetleri yolu açtırmak için amele ve vesait göndermişlerdir. Beş gündür Erzurum postası gelmemitşir. Bir han ve bir ev çığ altında kalmıştır. Şimdiye kadar altı ceset çıkarılmıştır. Kar fırtması bugün durmuştur. Şimdi sert bir soğuk hüküm sürmektedir.

Meclis perşembeye toplanıyor

ANKARA, 15 (A.A.) — B. M. Meclisi bugün reis Kâzım Paşa Hazretlerinin riyasetlerinde içtima etmiş ve yapılan yoklama neticesinde ekseriyet bulunmadığı anlaşıldığından perşembe günü toplanılmak üzere dağılmıştır.

Yeni temyiz azaları

ANKARA, 15 (Telefonla) — Münhal temyiz azalıklarına Diyarıbkir meb'usu Hasan Reşit, Millî Müdafaa hukuk müşavirlerinden Kâmil Beyler tayin edilmişlerdir.

Iktısadî ve malî hafta

Fransanın tuttuğu nakit siyasetinin leh ve aleyhinde bir müddetten beri Avrupa gazetelerinde cereyan eden münakaşat, geçen hafta zarfında bu münakaşalara bazı mühim şahsiyetlerin girmesile ehemmiyet kesbetmitşir. Bu şahsiyetlerden biri Banque de France'ın bundan evvelki gouverneur'ü Mr. Emile Moreau'dur. Mr. Moreau Times gazetesine gönderdiği bir mektupta Sir Henry Strakash'ın hücumlarına cevap vermekte ve bu suretle İngiltere efkârı umumiyesini Fransız noktai nazarına imaleye gayret eylemektedir.

İkinci şahsiyet Mr. Raymond Patenotre namında bir Fransız meb'usudur. Bu zat Fransada altın terakümünün sebebi tamirat tediyatı olduğunu itiraf etmekle beraber, altın iddiharı siyasetine aleyhtar bulunuyor ve bunun, sair milletler de işsizliği, istihlâk noksanlığını (sous - consommation) ve binnetice buhranı tevlit ettiğine muarızlar gibi kendisi de kail olduğunu söyleyerek, umumî buhranın yalnız servetleri değil, klâsik ilmin prensiplerini bile her gün biraz daha fazla tahrip ettiği şu zamanda, nakit hakkında hüsnü niyetle ortaya atılan bu gibi yeni fikirlere karşı biraz munsif bulunmak icap ettiğini ilâve ediyor.

Malûm olduğu üzere bu yeni cereyanlardan biri gold standard sisteminin iflâs ettiği, diğeri de tamirat ve harp borçlarının nakit ile değil emtia ile tediye olunmak lâzım geldiği fikridir. Lord Cecil bu ikinci fikri müdafaa maksadile Times gazetesine şayanı dikkat bir mektup göndermitşir. Diyor ki, "harp esnasında, Amerika bize para değil, levazımatı harbiye, yani mal verdi. Binaenaleyh para göndermek imkânı mefkut olduğu şu zamanda biz de borcumuzu kendisine mal olarak gönderelim."

Yalnız tamirat ve harp borçlarına değil, bu usul bütün beynelmilel borçlara teşmil edilse hakikaten çok iyi bir şey yapılmış olur.

* * *

Almanyada "devise" elde etmek müşkülâtı gittikçe çoğalmaktadır. Buna bir çare bulunmak üzere kambiyo muamelâtının Berlinde temerküz ettirileceği şayidir.

Komşumuz Yunanistanda da işler pek iyi gitmese gerektir ki, ahvali maliyeyi tetkik ve tedabiri lâzime teklif etmek üzere İngiltere Bankasının müdürlerinden Sir Otto Niemeyer oraya mütehassıs olarak davet edilmiştir.

Yunanistana yapılacak on milyon sterlinglik yeni bir istikraza mukabil Osmanlı borçlarından kendisine isabet eden hisseyi tanıması, Fransa tarafından şart olarak teklif edildiği söylenmektedir.

"A la baisse" oyuncuların manevralarına meydan vermemek üzere İtalyadaki bilûmum kambiyo muamelâtının badema münhasıren İtalya Bankası vasıtasile yaptırılmasına karar verileceği keza söyleniyor.

Danimarka da geçen hafta zarfında kambiyo mürakabe sistemini kabul etmiştir.

Amerikada yapılan bir hesaba göre buhran zuhur edeli beri bir milyar üç yüz milyon dolar nakit tedavül mevkiinden çekilerek gayri müsmir bir halde evlerde veya hususî kasalarda saklanmaktadır. Bu paranın tekrar piyasaya çıkarılarak müvellidi servet hususatta istimali için büyük bir propaganda başlamıtşır. Bu propaganda nın başında Cemahiri Müttehide Maliye nazırı ile iki milyar dolarlık yeni bankanın reisi Mr Dawes bir de Morgan bankasının müdürü bulunmaktadır.

Fransa bütçesi bu sene 7 milyar franklık bir açık göstermektedir. Ekser memleketlerde olduğu gibi tâli bir takım tedbirlerle beraber orada da memurin ve mütekaidin maaşlarından tenkihat icrası mutasavverdir.

İngilterede işsizlerin adedi iki milyon yedi yüz bine çıkmıştır. Bu rakam bir ay evvelkine nisbetle 210,000, bir sene evvelkine nazaran da 135,000 fazladır.

Esham ve Tahvilât

Düyunu umumiye taksitlerinin birkaç sene tecil ve bunanaen bütçede mevzu beş milyon liranın da tenzil edileceği hakkında dünkü gazetelerde görülen havadisler piyasanın azıcık neş'esini kaçırmıştır. Bununla beraber Paris Unifiye'yi tutuyor. Dün akşam son muamele 45½ da kaldı; bu fiat geçen haftaki fiate nazaran bir kuruş fazladır.

İstikrazı dahilî tahvilâtı 95 kuruşta aranıyor; satıcı yok gibidir.

İş Bankası 9 ile 9,10 lira arasında muamele görmektedir.

Anadolu obligasyonlarına talip fazlalaştığından geçen haftadan beri fiatleri yarım lira kadar daha tezayüt ederek 27,30 lirayı buldu. Ona göre Anadolu aksiyonları da 15,75 liraya, ve mümessil senetler de 21 liraya yükseldiler.

Deyirmencilik hisselerinde birkaç günden beri fazla arz vardır. Fiatlerdeki sukut yekdiğerine rekabetten dolayı şirketlerin zarar ettikleri rivayetinden ileri gelmektedir.

İttihat Deyirmencilik geçen hafta 22,50 idi, dün akşam 21,90 lira üzerine muamele gördü.

Şark Deyirmencilik 2,80 lira etmektedir.

Koto harici Mısır kredi fonsiyelerinin fiati berveçhi âtidir:

1886 tertibi 147 lira
1903 „ 87 „
1911 „ 84 „

Birinci ve ikinci tertiplerin gelecek ay iptidasında amortikeşideleri icra kılınacaktır. Tahvilât sahiplerinin bunları sigorta ettirmeleri, kendi menfaatleri icabından bulunduğunu burada derhatır ettirmek isteriz.

Altın da sukut etmektedir: Dün akşam 935 kuruşta kapandı.

K. H.

Vapurculardan gümrük resmi alınacak..

Ekonomi

Dünya fındık stoku ne kadar tutuyor?

Türkiyedeki mıktarı stok 35 bin çuval tahmin ediliyor

Ihracat ofisinden aldığımız malûmata nazaran, cihan hali hazır fındık stokları muhtelif istihsal memleketlerine nazaran şu şekilde tevzi edilmiştir:

Türkiye 35,000 çuval iç fındık, Ispanya 45,000 çuval iç ve İtalya da 10,000 çuval içtir.

Memleketimizdeki stoklar Trabzanda 20,000, Giresonda 10,000, Orduda 4,000 ve diğer mıntakalarda 1,000 çuvaldır.

Fransaya ithal edilecek konserveler

Ticaret odası dün konserve fabrikatörlerine bir tamim göndererek, 1932 senesi ilk üç aymda Fransaya ithal edilecek sebze konserveleri için 3,000 kental konserve konulduğu bildirilmiştir.

Başka memleketlerde gümrük tarifeleri

Son zamanlarda muhtelif memleketlerin gümrük tarife ve sistemlerinde yeni tadilât olmuştur.

Almanyada sene başından itibaren gümrük resmi tezyit edilmiştir.

Fenlândiyada da sene başından itibaren bazı ithalât maddeleri rejimlerine zam yapılmıştır. Macaristan 23 Kânunusaniden itibaren bir çok eşyanın ithalini Ticaret Nezaretinin müsaadesine tabi tutulmuştur. İtalyada yıl başından itibaren zam resim alınmağa başlamıştır.

Oda tütün encümeni

Ticaret odası tütün encümeni badema muntazaman cumartesi günleri içtima etmeğe karar vermiştir. Bu cumartesi yapılacak içtimada bir faaliyet proğramı hazırlanacaktır.

Fransız âyan meclisinde bir takrir

Fransa sabık Ticaret nazırı Fransız âyan meclisine şayanı dikkat bir takrir vermiştir.

Ayan meclisi tarafından kabulüne kuvvetle ihtimal verilen bu takrirde Fransa hükûmetine, Fransaya ithalâtta bulunan memleketlerle, Fransaya yaptıkları ithalâtın miktar ve kıymeti nisbetinde Fransız emtiası almalarının temini teklif edilmektedir.

Bu teklif şehrimiz iktisadi mehafilinde de ehemmiyetle karşılanmıştır.

Yunanistanın haricî ticareti

Atina elçiliğimizden Yunanistanın 1930 - 31 seneleri haricî ticareti hakkında dün Ofise bir rapor gelmiştir.

Bu rapora göre, Yunanistanın 1931 senesinde Türkiyeden ithalâtı 481 milyon drahmidir. Halbuki 930 senesinde 392 milyon drahmi idi.

Yunanistanın Türkiyeye ihracatı ise 1930 senesinde 105 milyon drahmi iken 1931 de 13 milyon drahmiye çıkmıştır.

Buğday fiatları

Birkaç gündür yükselen buğday fiatleri dün biraz sukut etmiştir. Dün Borsada beş para sukut kaydedilmiştir.

Sofyadan balmumu istenecek

Sofyada, Bulgar Sen sinot kançilaryasından takriben 1,050,000 Leva kıymetinde 3000 kilo saf sarı ve iyi cins Anadolu bal mumu mubayaası için 12 martta bir münakasa açılacaktır.

Borsa fiatları

Kambiyo	Kapanış L.	K.	S.
Ingiliz lirası	7	26	
Bir T. Lirasının mukabili			
Fransız frangı		12	06
Dolar	0	47	57
Liret	9	15	80
Belga	3	40	60
Drahmi	36	42	00
Isviçre frangı	2	43	37
Leva	63	91	00
Florin	1	17	52
Kuron Ç.	15	99	00
Şiling A.	4	26	11
Pezata	6	02	00
Mark	1	99	31
Zloti	4	26	11
Pengo	3	84	87
Ley	79	38	00
Dinar	26	80	00

Tahvilât	Kapanış	
İ. Dahili	00	
D. Muvahhade	45	50
A. Demiryolu	27	80

Borsa Harici		
Altın	9	37
Mecidiye		49
Bankot	2	39

Aero klüpte Dersler

Hükûmetten bir tayyare gövdesi istenecek

Aero Klüpte açılan tayyarecilik kurslarına devam edilmektedir. Derslere rağbet edenlerin miktarı günden güne çoğalmaktadır. İlk derse 18 kişi geldiği halde şimdi taliplerin miktarı otuzu tecavüz etmiştir. Programda seyrüseferi havaî, Aerodinamik, tayyare telsizi, tayyare fotografisi, ameli ve nazarî motör dersleri mevcuttur. Bu dersler tayyareci Nurettin, Vecihî, Savmî, Mitat Nuri, Hayrünnas Beyler tarafından verilmektedir. Rasat derslerinin Klüp azasından bulunan Fatin B. tarafından verilmesi rica edilecektir. Amelî dersler için de Erkânı Harbiyei umumiyeye müracaat edilerek Aero Klübe bir tayyare gövdesi verilmesi temenni edilecektir. Bu talep kabul edildiği takdirde klübün üst kati bir ateliye haline getirilerek amelî derslere tahsis edilecektir.

Dün akşam klüpte seyrüseferi havaî dersi verilmiştir.

Aero Klüp yakında "Çelik Kanat" ismile on beş günde bir intişar etmek üzere bir gazete çıkarmağa karar vermiştir. Bu gazetede tayyareciliğine ait haberlerle klüpte verilmekte olan derslerin hulâsası neşredilecektir.

Şehrimizde bulunmakta olan Çekoslovakyalı kundura kralı M. Thomas Bata'nın son seyahat için angaje etmiş olduğu İngiliz tayyarecilerinden Neville Stack, Aero Klübü ziyaret etmiş ve dün akşam saat 6 da şimdiye kadar yaptığı uçuşlar ve kırdığı rekorlar hakkında bir konferans vermiştir. Bu konferans, Klüp azasından Hayreti B. tarafından ingilizçeden türkçeye tercüme edilmiştir.

Hava açıldı

Dün hava kısmen bulutlu ve kısmen açık idi. Ne kar ve ne de yağmur yağmıtşır. Bugün de hava ekseriyetle açık olacağı ve kar yağmayacağı rasathaneden bildirilmiştir. Belediye amelesi dün de yollarda çalıştırılmıştır. Yol kenarlarına toplattırılan karlar temizlik işleri arabalarile yollardan kaldırılmıştır. Dün kar yağmamasına rağmen hava soğuktu. Derecei hararet sıfırdan aşağıya 7 ye kadar da inmiştir.

Mübadele komisyonundaki ihtilâf

Muhtelit mübadele komisyonuna altı ay evvel havale edilen "domicilé" meselesinin henüz halledilmediğini ve işlerin pek yavaş gittiğini dün bize verilen malûmat üzerine yazmıştık. Mevsukan haber aldığımıza göre, domicilé meselesi altı ay evvel değil, üç buçuk ay evvel, bitaraflara havale edilmiştir. Ve mesele çok nazik ve müğlâk olduğundan daha az bir zamanda karar verilebilmesi de mümkün değildir.

Komisyondaki işlerin betaatinden şikâyet yollu yazdığımız fıkra ile hiç bir şahıs kasdetmediğimizi de tavzih etmeği lüzumlu görürüz. Şikâyet daha ziyade sisteme matuf idi. Gerek her iki tarafa mensup murahhasların ve gerek bitarafların bu müzmin işi bir an evvel bitirmek istediklerine şüphe etmek caiz değildir.

Halit Ziya Bey İzmire dönüyor

İzmir Liman ve Rıhtım şirketi kontrol heyetinden Nafia mümessili bulunan kadastro heyeti fenniye müdürü Halit Ziya Bey Sürp Agop mezarlığı davasında ehli vukuftan bulunduğu için mahkemenin keşif günü İstanbulda bulunmak üzere gelmişti. Mumaileyh bugün İzmire gidecektir.

Profesör M. Hüting

Sıhhat Vekâleti tarafından hifzıssıhha müesseselerinin tesisati için Dresden'den celbedilen profesör M. Hüting şehrimize gelmiştir. Profesör Hüting dün Tokatlıyan otelinde Sıhhat vekili Dr. Refik B. ile görüşmüştür. Refik Bey profesöre bir öğle ziyafeti vermiştir.

Japon maslahatgüzarı

Japon maslahatgüzarı M. Murakami dün akşamki trenle Ankara'ya gitmiştir

Mahkemelerde

Kümesten kodese!

Altmış yaşında Sansar oğlu Tilki Mustafa neden tavuk çalarmış?

Kirli beyaz saçları, kirli beyaz sakalı birbirine o kadar karışmış ki, insan ilk görüşte kardan korunmak için papak geyinmiş sanıyor. Yaklaştıkça yuvalarında parlıyan iki küçük göz ve hiç kırışığı olmıyan kırmızı, kanlı, canlı bir çehre görülüyor. Ceketi lime lime olmuş, ayaklarındaki papuçların üstü var, altı yok gömleği kıllı göğsünü kapayamıyacak kadar yırtık. Fakat dinç ihtiyar bu haline rağmen soğuğa, kara meydan okuyor.

İki jandarmanın muhafazasında ikinci ceza mahkemesi hâkimlerinin huzuruna getirilirken, hiç hicap hissetmiyor, bu salonun yabancısı olmadığı hiç bir işarete meydan vermeden yerine oturuşundan belli. Müştantik kararnamesi okunuyor, ve ihtiyarın tavuk hırsızlığından mahkeme huzuruna sevkedildiği anlaşılıyor. Reis soruyor:

— Adın ne?

Maznun cevap veriyor:

— Tilki Mustafa

— Babanın adı ne?

— Sansar Hüseyin

— Kaç yaşındasın?

— 60

— Sabıkan var mı?

— Var

— Neden?

— Tavuk hırsızlığından

— Onun için mi sana tilki diyorlar?

. . . . . .

— Bak gene tavuk çalmışsın?

. . . . . .

İhtiyar tilki bir şey söylemedi, şahitler çağrildı ve ihtiyar tilkinin tavuk kümesine nasıl girdiğini anlattılar:

Tilki Mustafa Ahmet ağanın kümesine girerken sabah ezanları okunuyormuş, tavuklar bağırmağa başlamış, Ahmet ağa da bahçedeymiş gürültüye kaçmış, ve tilkiyi kümeste yakalayıp polise teslim etmiş. Reis şahide sordu:

— Peki, kümes kilitli değil mimiş, nasıl girmiş kümese?

Şahide meydan vermeden suçlu cevap verdi:

— Kümesin kapısı iple bağlıydı, jiletle kestim, girdim.

— Neden yaptın bu işi?

— Canım tavuk istemişti.

— Canı tavuk istiyen hırsızlık mı yapar?

— .....

— .....

Maznun cürmünü itiraf ediyordu. Heyet müzakereye çekildi ve bir müddet sonra kararını tefhim etti:

Maznun bir ay 5 gün hapse, ikmali mahkûmiyetten sonra da bir ay beş gün emniyeti umumiye nezareti altında bulunmıya mahkûm olmuştu. Salonu terkederken yanındaki jandarmaya saruyordu:

— Sonunu anlayamadım, ne demekti o?

Jandarma da izahat veriyordu:

— Mahpıstan çıktıktan sonra şabah akşam polis karakoluna gidip imza koyacaksın deftere... Bu maznunun hoşuna gitmedi:

— Vış, dedi... işte bu fena....

m. Sait

Bir hâkimin istifası

Ikametgâhı meçhul olan ve fakat İstanbulda bulunduğu anlaşılan Kağızman hâkimi Hasan Fehmi Beyin istifası kabul edilmiştir.

Bir sahte imza davası

Dün ağır ceza mahkemesinde şayanı dikkat bir davanın rüyetine başlanılmıştır:

Umumi harbin meşhur simalarından sabık levazım reisi Topal Ismail Hakkı Paşa Şişlide İzzet paşa sokağındaki 19 numaralı 8000 lira kıymetindeki evini terhin edip para almak istemiş ve bu muamelenin icrasına yüzbaşı mütekaitlerinden olup halen emlâk komisyonculuğu eden Muhittin Beyi tavsit etmiştir. Muhittin B. de kendi anlattığına göre, işi bir ücret mukabilinde Hikmet efendi isminde bir evrak muakkibine, o da kendi alacağından bir kısmını vermek suretiyle Joze Cerrahyan isminde bir adama havale etmiştir.

Joze Cerrahyan efendi işi yapmış, muameleyi tekemmül ettirip getirip evrakı Hikmet efendiye, o da Muhittin Beye vermiş, Muhittin B. de Feriköy müsakkafat tahakkuk memurluğuna götürüp terhin ruhsatiyesini almak istemiştir.

Fakat tahakkuk memuru Mehmet Ali Bey bu evraki tetkik ederken evraktaki defterdarlık birinci şube müdürü Amir Beyin imzasının sahte olduğunu görmüş, evrakı almış, Amir Beye göstermek üzere defterdarlığa götürmüştür. İmzanın sahte olduğu anlaşılınca maznunlar hakkında takibata başlanılmıştır.

Fakat maznunlardan Joze Cerrahyan Avrupaya kaçmış, yalnız Muhittin ve Hikmet efendiler ağır ceza mahkemesine sevkedilmişlerdir.

Dünkü muhakemede şahitler dinlenmiştir.

Şahitlerden Mehmet Ali Bey evrakı göstermek üzere defterdarlığa giderken Muhittin ve Hikmet efendilerin arkasından gelerek bu işi kapatmasını rica ettiklerini, hattâ Hikmet efendinin Muhittin Beyi göstererek:

— Bir iştir olmuş, bir cahilliktir etmiş, yedi çocuğu var, acı! kapat şu işi, yoksa yazık olacak, intihar edecek, dediğini söylemiştir. Muhakeme bu muamele dosyasının celbi için başka güne kalmıştır.

Irz düşmanı

13 yaşında bir çocuğa tasallüt etmek istiyen, fakat hareketi teşebbüs halinde kalan Hüseyin oğlu Reşidin muhakemesi dün ağır ceza mahkemesinde neticelenmiş ve Reşit 8 ay ağır hapse mahkûm olmuştur.

Bekçiye hakaret

Darülbedayi artistlerinden Sait Bey bir gece Galatada doğru yolda bir şoförle kavga ederken müdahale eden bekçiye hakaret etmiş ve mahkemeye verilmiştir.

Dün ikinci ceza mahkemesinde davanın rüyetine başlanılmış, fakat muhakeme şahit celbi için başka güne bırakılmıştır.

Çolak Hayrinin muhakemesi

Bir gece Sirkecideki meyhanelerden birisinde Süleyman ve Hamza ismindeki arkadaşlariyle birleşip Hamdi ve Osman isminde iki kişiyi döven ve kendisini derdest etmek istiyen polislere hakaret eden Çolak Hayrinin muhakemesine dün ikinci ceza mahkemesinde devam edilmiş, muhakeme gelmiyen şahitlerin celbi için başka güne bırakılmıştır.

Vilâyette

Türk Garsonlar

Bazı müesseselerin kendilerini çıkardığından şikâyet ettiler

Dün vilâyete on kadar garson gelerek bazı ecnebi müesseselerin Türk garsonlarını çıkararak ecnebi garson kullandıklarından ve bu yüzden kendileri ile birlikte 300 kadar garsonun işsiz kaldığından şikâyet etmişlerdir.

Bunlar vaziyetlerinin hükûmeti merkeziyeye bildirilmesini rica etmiştir.

Malûmdur ki bu gibi işler yeni çıkacak olan kanunla tamamen Türklere münhasır olacaktır.

Sıhhiye vekili

Sıhhiye Vekili Refik Bey, dün sıhhiye müdiriyetine gelerek meşgul olmuştur. Vekil Beyi Vali muavini Fazlı Bey ziyaret etmiştir.

Tersimat şefi

İzmir kadastro baş mühendisi Emin Bey, İstanbul taşra tersimat şefliğine tayin edilmiş ve vazifesine başlamıştır.

İrtihal

Teessürle öğrendiğimize göre Aziz Hüdayi Beyin valdesi irtihal etmiştir. Aziz Hüdayi Beyin bu teessürüne iştirak eder ve ailesi efradına beyanı taziyet ederiz.

Galatasaray Kongresi

Galatasaray kulübü riyasetinden:

15 Kânunusani 1932 cuma günü içtima eden heyeti umumiyede tak rrür ettiği veçhile Galatasaray ispor kulübü fevkalâde kongresi 19 Şubat cuma günü saat onda kulüp binasında inikat edeceğinden azanın içtimaı teşrif etmeleri ilân olunur.

Gümrüklerde Islahat

Raif Beyin riyasetindeki heyet tadilâta başladı

Aldığımız malûmata nazaran, gümrüklerde, bilhassa ihracat ve ithalâtın merkezi sikleti olan İstanbul gümrüklerinde yapılması mukarrer ıslahat için tetkikat yapılmaktadır. Gümrük ve inhisarlar vekâleti bu tetkikatın kısmen icrasına gümrük başmüfettişi Raif Beyin riyasetinde bir heyeti memur etmiş ve bu heyet faaliyete başlamıştır.

Gümrük ve inhisarlar vekili Ali Rana Beye, İstanbuldaki tetkikat esnasında, gümrük komisyoncuları birliği tarafından gümrükte yapılacak ıslahata dair bir muhtıra taktim edilmişti. Vekâletten gelen bir tahriratta bu muhtıranın rapor şeklinde Raif Beyin riyasetindeki heyete tevdü bildirilmiştir.

Gümrük komisyoncular birliğinden bir heyet dün Raif Beyi ziyaretle bu raporu vermiştir.

İnhisar irtibat memurları

Müskirat İnhisarı tarafından Gümrükler ve İnhisarlar Vekâleti nezdinde irtibat vazifesile müfettiş Rasim B. Ankara'ya gönderilmişti. Tütün İnhisarı da ayni vazife ile Memurin şubesi müdür muavini Cevdet Beyi Ankara'ya Vekâlet nezdine göndermeğe karar vermiştir.

İsveç sefiri gitti

İsviçre sefiri M. Henri Martin mezuniyetini geçirmek üzere Angkor vapuru ile memleketine gitmiştir.

Gümrükte Kaçakçılık

Yeni bir kaçakçılık meydana çıkarıldı

Dün Galata gümrüğünde yeni bir kaçakçılık vak'ası meydana çıkarılmıştır.

Galata gümrüğünde Rıhtım antreposunda Yunanistandan gelen makine sandıkları muayene edilirken, sandıklar içinde kontenjan müsaadesine dahil olmıyan bir takım eşya bulunduğu hissedilmiştir. Yapılan araştırma neticesinde sandıklarda beyanname ve manifesto harici çoraplar ve beş kilo konyak zuhur etmiştir.

Bu kaçak eşya hakkında kaçakçılık kanunu tatbik edileceği gibi, sahipleri hakkında da takibata başlanmıştır.

Zayi makbuz ve bir rica

Matbuat cemiyetine ait 12 adet makbuz, 8 adet makbuz dip koçanı ve 12 adet davetiyeyi zayi ettim. Bunların hiç bir kıymeti yoktur. İptali için cemiyete müracaat ettim. Hiç bir nam ile hiç bir kimsenin kabul edilmemesini nazarı dikkate vazeylemekle beraber bulan zatın adresime bizzat veya bilvasıta göndermesini nezaket ve insaniyetinden rica ederim. Bu zata çok medyun ve minnettar kalacağım.

Adres: Tevfik Necati - Milliyet gazetesinde muharrir - Ankara caddesi.

Tasarruf mecmuası

Milli İktısat ve Tasarruf cemiyeti tarafından ayda bir neşredilmekte olan (Tasarruf) adli mecmuaya senede 50 kuruş mukabilinde arzu eden memurların abone olmaları tamimen tavsiye edilmiştir.

Halk evi, Halk Fırkasının halka doğru yürüyen büyük kültür ocağıdır. 19 şubatta bu ocağın kapıları halka açılıyor.

Vapurların Gümrük resmı

Gümrükler Başmüdürü Seyfi Bey ne diyor?

340 senesinden evvel Türkler tarafından satın alınan vapurların gümrük resmi talep edildiği malûmdur. Bu vapurların sahiplerine, gümrük kanununa tevfikan istenen rüsumu teşviye etmeleri için, bir ay mühlet verilmiştir. Bu mühlet, bugünlerde bitecektir. Müddetin hitamında Gümrük İdaresi, tahsili emval kanununa tevfikan resmin tahsiline tevessül edecektir. Alâkadar vapurcular da tehiri icra kararı almak üzere mahkemeye müracaat etmektedirler.

Bu hususta görüştüğümüz İstanbul Gümrükleri Başmüdürü Seyfi B. demiştir ki:

"— İstediğimiz rüsum kanunidir. Başka türlü hareket edemeyiz. Vapurcuların bu kanuni vaziyete itiraz etmelerini doğru bulmıyoruz ve bunu bir gümrük müşkülâtı şeklinde göstermeleri de garip bir iddiadir. Resmin affı için yeni bir kanun lâzımdır. Tahsilât için böyle bir kanun çıkmasını bekliyecek değiliz."

Vapurcuların iddialarına göre kendilerinden o zamanki gümrük tarifesine göre değil, şimdiki tarifeye göre rüsum talebedilmektedir. Bu hususta da Seyfi B. demiştir ki:

"— Alım satım tarihinde mer'i tarifeye göre rüsum tahakkuk ettirilmesi kaide ve usul icabıdır. Bu cihetti tetkik ettiriyorum."

Seyfi B. den sorduk:

"— Vapurcular tehiri icra kararı alırlarsa istenilen rüsum ne zamana kadar tahsil edilemiyecektir!"

Seyfi B. şunu söyledi:

"— Tehiri icra mahkeme kararile olur. Bu takdirde de yeni bir kanun çıkması beklenecek değildir. Yalnız muhakeme neticesine intizar edilecektir. Talep edilen rüsum kanuna müstenit olduğundan mahkemenin de bu yolda karar vereceğine şüphemiz yoktur."

İzmir rıhtım Suiistimali

Mevkufların tahliye talebi reddedildi

İzmir rıhtım şirketinden kaçırılan evrak tahkikatına devam edilmektedir.

İzmir Nafia müesseseleri sabık komiseri Emin Beyin rıhtım işi meselesinde rüşvet aldığı tebeyyün etmiş ve Emin Bey hakkında da takibata başlanmıştır.

Emin Bey İzmirden Ankaraya celbolunduktan sonra bir müddet Ankarada kalmış oradan İstanbula geçerek Kadıköyünde beş bin liraya bir ev satın almıştır. Emin Bey ailesini bu eve yerleştirdikten sonra Avrupaya bırakıp gitmiştir.

Romanya türkleri ve türk Kuran

Türkçe kuran, türkçe ezan, türkçe hutbe okuyup dinlemek arzusu, Romanya türkleri arasınd ada çok büyük bir heves uyandırmıştır. Romanyanın Silistre kasabasındaki Türk gençleri tarafından çıkarılmakta olan "Hak - Söz" gazetesi, bu münasebetle yazdığı "bayram ve türkçe kuran" başlıklı bir makalesinde, türklerin, dinlerini asıl bu ramazan aymda duymağa başlamış olduklarını ve bundan dolayı türklerin bu sene iki bayram birden yaptıklarını yazmaktadır.

Garbî Trakyada türkçe ezan

Garbî Trakyada birinci defa olarak 6 Şubat cumartesi akşamı yatsı namazı vaktinde Fiçirli karyesi camiinin minaresinde türkçe ezan verilmiştir. Mânası anladığı bir lisanla ezan okunduğunu işiden halk çok büyük bir heyecana kapılmış ve memnuniyetini camie koşmakla izhar etmitşir.

Balbo filosunun alınan filmi

İtalya hava nazırı jeneral Balbo'nun kumandası altında olarak geçen sene bir tayyare filosunun Cenubî Amerika'ya yapmış olduğu seyahatı gösteren bir film şehrimizdeki İtalyan klübünde gösterilmiştir. Şehrimiz siyasi ve sefaretaneler mehafililine mensup bazı zevat ve İtalyan kolonisi klüpte davetli olarak bulunmuşlardır.

Poliste

Bir adam dükkânda ölü olarak bulundu

Cesette bir çok pıçak yaraları vardır. Katil taharri ediliyor

Hasköy'de Kumbarahane caddesinde 15 numaralı dükkânda yatan Şirketi Hayriye'de demirci ustası İslâm oğlu Abdullah efendi muhtelif yerlerinden yaralı olduğu halde ölü olarak bulunmuştur.

Hâdiseye müddeiumumilik vaz'ıyet etmiştir. Ceset morga kaldırılmıştır.

Abdullah zengin bir adam olmadığı için cinayetin parasına tamaan yapılmadığı zannolunmaktadır.

Katilin izleri üzerinde yürünmektedir.

Boğazına sarılmış

Kadri isminde birisi Galatada birahane sokağından geçerken Yusuf isminde bir çocuk önüne çıkarak Kadrinin boynuna atılmış ve:

— Şimdi seni boğacağım. Diye boğazını sıkmağa başlamıştır. Etraftan yetişenler Kadriyi kurtarmışlardır. Yusuf ta yakalanmıştır.

Rüşvet teklifi

Galatada Necati Bey caddesinde liman hanında Necmiyeninn dostu Halil Necmiyenin bir ikametgâh senedine rabtı için muavin Suphi Beye rüşvet teklif ettiğinden yakalanmıştır.

Cam kıran adam

Beyoğlunda oturan Kiryakidis isminde birisi beş seneden beri ayrı yaşadığı zevcesini hatırlıyarak gece saat birde zevcesinin Sakızağacında ki evine gitmiştir. Zevcesi, kapıyı açmadığı için, Kiryakidis evin camını çerçevesini indirmiştir.

Yangın

Alemdar mahallesinin şubat sokağında oturan tütün inhisarı mutemetlerinden Vedi Beyin evinden yangın çıkmış ve söndürülmüştür.

Polise girecekler

Şube müdürlerinden mürekkep heyeti intihabiye dün Polis müdürü Ali Rıza Beyin riyasetinde toplanmış ve polise yeniden gireceklerin intihabı ile meşgul olmuştur.

Milliyet

Asrın umdesi "MİLLİYET" tir.

16 ŞUBAT 1932

İdarehane: Ankara caddesi, 100 No.

Telgraf adresi: İst. Milliyet

Telefon Numaraları:

Başmuharrir ve Müdür 24318

Yazı işleri Müdürlüğü 24319

İdare ve Matbaa 24310

ABONE ÜCRETLERİ:

	Türkiye için L. K.	Hariç için L. K.
3 aylığı	4 —	8 —
6 „	7 50	14 —
12 „	14 —	28 —

Gelen evrak geri verilmez – Müddeti geçen nüshalar 10 kuruştur. Gazete ve matbaaya ait işler için müdiriyete müracaat edilir. Gazetemiz ilânların mes'uliyetini kabul etmez.

BUGÜNKÜ HAVA

Yeşilköy askerî rasat merkezinden aldığımız malûmata nazaran bugün hava ekseriyetle açıktır. Kar yoktur. Rüzgâr şark istiakmetinden mütedil kuvette esecektir.

Dünkü hava tazyiki 771 milimetredir.

En fazla sıcaklık + 1, en az — 7 idi.

FELEK

Cenabı hakkın yazısı

— Nedir bu halin dedim..

Perişan, bitmiş... Sarhoş, harap ve hüsran idi.

— İşten çıktım.. Karı hasta.. Dört gün evvel eşyamı haciz ettiler.. Öksürüyorum.. Halim kötü!.

— Geçer inşallah.. Allah bu yüktür..

— Büyüktür ya!.. Bak sana bir hikâye anlatayım..

Bir gün bir yerde oturmuşlar.. Din, iman bahisleri görüşülüyormuş.. Bir kaç kişi Kur'anı kerimin fezailinden bahsetmişler:

— Kelâmullah her şeye devadır.. Mucizedir.. Filân diye görüşmüşler..

Münasbetsizin birisi sormuş:

— Cenabı hakkın kelâmını görüyoruz. Büyük fezaili var.. Bir harika.. Lâkin Cenabı hakkın yazısı nasıldır?..

Bu garip suali hazırun pek biedebane ve küstahça bulmuşlar. Kızmışlar ama bir şey söylememişler.. Suali soran kırdığı potu anlamış lâkin işin içinden çıkmak için sualini şöyle bir kenara büzülmüş oturan bir bektaşi dervişine sormuş:

— Sen ne dersin. dedem..

— Ben Cenabı hakkın vazıını bilirim..

— Nasıldır?.

— İyi değildir..

— Nreden biliyorsun?

— Alnımın yazısından.. Cevabını vermiş..

Ne yapalım kardeşim, dedi.. Yazıyı ben yazmadım ki; o yazdı.. Şimdi bozar mı?.

FELEK

Tarihî tetkikler

Kara Mustafa Pş. kimdir. nasıl idam edildi?

Viyana bozgunundan sonra Paşa mühürünü padişaha, başını cellâda teslim edivordu!.

— II —

Kara Mustafa Paşa sarayında bir iftar ziyafeti...

Kara Mustafa:

Kara Mustafa, vazifeperverliğe olan fazla inhimakinden mütevellit huşuneti ve servet ve ihtişamından ileri gelen gururu bertaraf edilirse, hissen ve ahlâkan çok kıymetli ve kibar bir adamdı. Adamlarının ufak bir ihmalini asla affetmez ve şedit bir surette tecziye ederdi. Bilhassa iç oğlanları çok sıkı bir nizam altında yaşarlardı. Bunlar paşanın yatak odasına bitişik bir salonda yatarlardı. Hemen ekseriya, yatarlarken, âni bir emirle derhal kalkabilmek için, soyunmazlardı. Muntazam yatakları yoktu. Altlarına kalınca bir yünlü battaniye sererler ve üzerlerine de bir yorgan çekerlerdi. Hazinedar ağa, gecenin muhtelif zamanlarında gelir, kendilerini teftiş ederdi. Bu çocukların yakalanacak kabahatleri şiddetle cezalandırılırdı.

Kara Mustafanın hayatı, bir program dahilinde geçerdi. Geceleri iki buçuğa doğru yatardı. Yatağı bir tek pamuk şilteden ibaretti. Yatak çarşafı müslinden daha ince bir kumaştan mamûl idi. Ayni kumaştan diğer bir çarşaf ta Hint abanisinden yorganına kaplanmıştı. Mevsime göre iki veya daha ziyade yorgan örtünür ve en üstündeki yorganın yüzü de Hindin veya Acemistanın en pahalı kumaşlarından olurdu.

Paşa yattıktan sonra, içoğlanlarının içinden bilhassa seçilmiş olan tırnakçı, paşanın bacaklarını ve ayaklarını oğardı. Diğerleri arasından her gece on beşi, yatak odasının kapısında sabaha kadar nöbet beklerlerdi. Bu nöbetçilerin bir an uyuklamaları, hattâ bazan, ölüm cezasına kadar varabilirdi.

Kara Mustafa gün doğmadan kalkar, apdest alır, sabah namazını kılar ve tekrar yatarak bir daha saat ikide uyanırdı. Kahve altı yapar. Öğle yemeğinde ekseriya hindi yerdi. Akşam yemeklerinde oldukça hafif yemek yer ve bilhassa daima hoşaf bulundururdu.

Kara Mustafanın hususî tabibi yoktur. Nadiren hastalandığı zamanlar dördüncü Mehmedin hekimini veya o da bulunmazsa, her hangi bir hekimi çağırtır idi. Yalnız hususî bir cerrahı vardı. Bu adam Kandiye'li bir Rum idi. Paşa ona, İstanbul'lu çok zengin bir Rumun kızını almıştı. Gallan bu malûmatı verdikten sonra, dördüncü Mehmedin, Fazıl Ahmet paşanın, Şeyhislâm efendi ile sair vüzera ve erkânı devletin Kara Mustafayı ziyaret ettikleri zaman nasıl bir merasim ile karşılandıklarını kaydediyor ki ben burada onları zikirden ferağat ediyorum.

Paşanın varidatı:

Paşanın muhtelif haslarından, çiftliklerinden ve sair menabiinden senelik varidatı (243,000) kuruş tutuyordu. Bu yekûne çok kıymettar mücevheratı da ilâve edilirse Kara Mustafanın serveti hakkında bir fikir edinilebilir. Galla'nın İstanbulda bulunduğu sıralarda Kara Mustafa dört yüz miskal inci satın almak üzere Basra'ya bir adam göndermişti.

Paşanın kaftanları:

Paşanın kaftanlarına, içoğlanları arasından kaftancı ünvanını taşıyan birisi nezaret ederdi. Paşa her gün bir kaç kaftan değiştirirdi. Kaftanları keten veya setenden mamûldu. Kara Mustafa sırmalı, işlemeli kaftan giymekten asla hazetmezdi.

Çamaşırları:

Her ay, Hazinedar ağa, Kara Mustafa için bir düzüne yeni don ve gömlek diktirtirdi. Sarıkçı gûlamına, paşanın sarıkları için seneden seneye yirmi tülbent verilirdi. Çuhadar ağaya da on beş kuşak teslim ile yirmi çift çakşır teslim edilirdi. Yine sarıkçıya sene de otuz kavuk verilirdi.

Paşanın cep harçlığı:

Hazinedar, her gün kaftan gûlamına paşanın cebine koyması için 1000 çil akçe verirdi. Her gün harcayamayıpta paşanın cebinde kalan kaftancıya ait idi. Hazinedar aydan aya iki yüz kise akçe mühürdara, dört yüz kuruş ta silâhdara verirdi. Bunlar bu paraları, paşanın sokakta bulunduğu sıralarda, lüzumu halinde sarfederlerdi. Ay sonunda sarfedilemiyen kendilerine bahşolunurdu.

Paşanın ahırları:

Paşanın ahırında beş yüz kühelan vardı. Bunların içinden de yalnız kırk tanesi bizzat Kara Mustafanın rükûbuna mahsustu. Maiyetindeki askerler, hademeler için de altı yüz beygir vardı. Paşa bir yere göç ettiği veya seyahate çıktığı zaman eşyalarını 500 deve ve 500 katır taşırdı. Altmış yük arabası, dört dane binek arabası vardı. Bundan maada Merzifon'da muhteşem bir harası vardı. Paşanın ahırlarında 40 saraç ve 30 seyis hizmet ederdi.

Kara Mustafa paşanın emlâki:

İstanbul'da iki saray ve İstanbul civarında iki bahçe. Edirne'de iki saray ve iki çiftlik. Mora Yenişehrinde bir saray, iki çiftlik. Kendi memleketi olan Merzifon'da bir ev, bir bedestan, bir hamam. Kayseride bir han, bir hamam.

Kara Mustafa paşanın elbiseleri:

15 samur ferace (uzun yenli bir nevi elbise), 12 samur kontos (dar yenli ve yenleri kürklü bir nevi elbise), 8 samur serhatli (seyahat elbisesi), 7 beden nur (samur kaplı kısa caket), 2 came (yenleri yere kadar sarkan, bol, rahat ev elbisesi), 2 tilki beden (yakası tilki derisinden olan câmedan, kısa caket), 8 kaküm ferace, 7 bedenkâr(kaküm kaplı kısa caket), 5 kaküm serhatli, 4 samur divan kaftanı, 2 kaküm, 10 sade ferace. Bunlardan maada, hazinesinde 32 tane henüz dikilmemiş samur kürk ve 35 kürklük 8 tahta samur ile beraber 167 hil'at vardı.

Kara Mustafa paşanın serayında bir günlük mutbah masrafı:

500 ekmek, 216 okka et, 120 pirinç, 38 okka tereyağı, 12 okka şeker, 4 okka bal, 6 okka kara üzüm, 10 okka un, 7 okka nişasta, 1,5 okka sarı üzüm, 0,5 okka kişniş, 300 dirhem badem, 8 okka buğday, 9 okka nuhut, 13 okka tuz, 7 okka limon tuzu, 10 okka sirke, 40 okka soğan, bir kaç okka maydanoz, nane ve saire, 6 okka dolmalık fındık ve asma yaprağı, 20 güvercin, 79 tavuk, 120 yumurta, 12 okka süt, 2 okka yoğurt, 2 okka peynir, 25 dirhem darçın, 30 dirhem karabiber, 2 dirhem karanfil, 2 dirhem kakule, 40 dirhem çöreotu, 40 dirhem susam, 30 dirhem somak, bir kaç dirhem fıstık, 12 okka elma, armut, kestane gibi meyvalar, 30 okka yağ mumu, 8 dirhem safran, 2 dirhem Hindistan cevizi, 40 çeki odun, ayda 43 okka sabun, 10 okka kahve, 4 tabak kaymak, yarım okka gülsuyu.

Son söz:

Gallan Kara Mustafa paşa sarayını gezdiği zaman, Mustafa paşa henüz debdebe ve daratının en yüksek noktasına çıkmamıştı. Onun en parlâk devirleri, kayin biraderi Fazıl Ahmet paşanın vefatından sonra makamı sadaretin kendisine tevcihi ile başlamıştı. Gallanın jurnalından aldığım kısımlarla bu şayanı dikkat adamın hayatı hususiyesine dair oldukça canlı bir resim çizdiğime kanaat getirerek yazıyı burada kesmek istiyorum. Fakat son söz olarak şunu da ilâve etmekten kendimi alamıyorum. Viyana hezimetinden sonra Kara Mustafa, bütün darat ve haşmetine rağmen, iğrenç denilebilecek kadar karanlık bazı saray enterikalerile Belgrat'ta idam edilmiştir.

Bu idam faslı çok hazindir. Kara Mustafa için değil, o, çok metin ve erkekçe ölmüştü: "Veziri azam öğle namazına seccade döşetip imam Mahmut Efendi sünnete başlamışken Veziri azam dahi kalkıp namaza başlayacağı zaman sokakta at şamatası oldu. Kendileri "Nedür„ diye sokağa nazır pencereden bakdıkta Yeniçeri ağası ve ardınca kapıcılar kethüdası ve çavuş başıyı göricek "imam efendi! Namazı boz. İş gayri yüzde oldu!„ deyup ellerin uvuşturarak gezinmeğe başladı. Anlar dahi bilâ tevekkuf saraya gidip yukarı çıktılar. Derhal Ali kethüda (Kara Mustafanın kethüdası) önlerine varıp söze başlamadan doğru Veziri azam bulunduğu odaya girdiler. Yeniçeri ağası varıp etegini öptü ve kapıcılar kethüdası ile çavuşbaşı selâm verip durdular. Veziriazam dahi ne haber diyicek kapıcılar kethüdası: Şevketlû padişahımız hazretleri sende emanet olan mührü humayonla sancağı şerif ve miftahı kâbeyi istedi!„ dedi. ol dahi koynundan mührü humayonu çıkarıp ve sancağı şerif ile miftahı kâbeyi sanduku ile götürüp teslim eyledi ve: "Bize ölüm var mı?„ dedikte "olmak gerek. Allah imandan ayırmasın!„ dedi. Ol dahi " rızaullahın„ deyup seccade kurdurdu. Anlar da taşra çıktılar. Öğle namazın kılıp kenduye asla infial gelmedi. Ve dua edip el yüze çaldıktan sonra içoğlanına: "Artık siz varın, gidin, beni duadan unutman!„ dedi. Ve kendu elile kürkün ve sarığın çıkarıp: Gelsinler ve şu kaliçeyi kaldırın cismim toprağa alûde olsun!„ dedi ve kaldırdılar ve cellâtlar dahi gerup iplerin hazırladıkta kendu ellerile sakalın kaldırıp: "Bir hoş usulile takın!„ deyup kazaya rıza verdi. Anlarda takıp iki defa çekup teslimi ruh eyledi„ (1)

Evet. Bu idamın bu ciheti hazin değildir. Kara Mustafa bir erkek gibi ölmesini bilmiştir. Bu idamın hazin safhası şudur: Kara Mustafanın ölümünü hazırlayanlar kendi büyütmesi olan ve harbe giderken Sadrazam vekili olarak İstanbul'da bırakmış olduğu İbrahim paşa ile kızlarağası Yusuf ağa ile sarı Süleyman ağa idi. Müverrih Fındıklılı Mehmet ağa, kızlarağası Yusuf ağanın portresini şu canlı cümle ile, "maiyetindeki kumandanların tel'ine seza ihanetleri neticesinde Kara Mustafanın veya önlerinde bozgun verdiği İstanbula gelince, sarı Süleyman ağa, kızlarağası Yusuf ağanın yanına koşmuştu. Her türlü milli, ahlâki ve insanî hislerden mahrum olan bu iki mahlûk, kızlarağası Yusuf ağa, müverrih Fındıklılı Mehmet ağanın canlı tabiri ile bu "zalim mehini devlet kara yüzlü kanlı arap„ ile sarı Süleyman "düşmanımızın işi bitti, intikam alacak günler geldi„ diyerek ayağa kalkmışlar, ellerine makremeler alarak, döne döne oynamışlar, göbek atmışlardı.

Sinan REŞAT

(1) Silahtar. II, 123-124.

SİNEMALAR

17 şubat yarınki çarşamba akşamı

MELEK ve ELHAMRA

Sinemaları birden: Gala Suaresi Olarak

Bugüne kadar vücude getirilen filmlerin en muazzamı.. Dünyada mevcut filmlerin en güzeli..

KONGRE EĞLENİYOR

Fransızca sözlü ve şarkılı filmidir. Heyeti temsiliyesi başında:

Lilian Harvey - Henry Garat

ARMAND BERNARD - LİL DAGOVER - PIERRE MAGNEER 10.000 artis muganni dansör ve figuran iştirak etmektedir.

GALA Müsamereleri İçin Biletler Şimdiden Temin edilebilir.

UFA SÜPERPRODÜKSİYONUDUR

Lustracılar Şahı Milton: GLORYA'dadır.

(Ihtiraslar kadını) Mme DUBARRY

Bir kralı istediği gibi hareket ettiren kadındır. Fakat onun altına ve kıymettar mücevherata olan fazla inhimak ve ihtirası hasebile en entrikalı muhitlere kadar sürüklemiştir. (Rol NORMA TALMADGE tarafından icra edilmiştir.)

Ittihadı Millî

TÜRK SİGORTA ŞİRKETİ

Harik ve hayat üzerine sigorta muamelesi icra eyleriz.

Sigortaları halk için müsait şeraiti havidir

Merkezi idaresi: Galatada Ünyon Hanında

Acentası bulunmayan şehirlerde acenta aranmaktadır.

Tel: Beyoğlu : 4887

IRTIHAL

İstanbul istinaf mahkemesi azayı sabıkasından ve Serveti Fünun gazete ve matbaa müdiri sabıkı Mustafa Âsım Bey üç gündenberi müptelâ olduğu hastalıktan rehayap olamayarak bu gece saat on ikiye çeyrek kalarak irtihali dari beka etmiştir. Cenazesi bugünkü salı günü öğleyin Sultanahmette park karşısında Firuzağa camii ittisalindeki hanesinden kaldırılarak Beyazıt camiinde namazı badeleda medfeni mahsusuna defnedilecektir. Ailei kederdidesi Münever Hanımefendiye ve birader ve hemşire zadelerine beyanı taziyet eyleriz.

Sinema -Tiyatro

Bugün akşam Saat 21,30 da

İstanbul Belediyesi Şehir Tiyatrosu

AKIN

Destan 3 perde

Faruk Nafiz

RAŞİT RIZA TİYATROSU

Şehzadebaşı

16 şubat salı akşamı 21,30 da YEKTA EFENDİ vodvil 3 Perde Nakleden: Mahmut Yesari. Zabitana, Muallimlere ve talebeye her temsilde birinci 50, duhûliye 30.

Yarın akşam

KADIKÖY SÜREYYA SİNEMASINDA

KUDRET HELVASI

ECONOMOU OPERET HEYETİ

FRANSIZ TİYATROSUNDA

Bu akşam saat 21,30 te ilk defa olarak O DİMAHOS.

Yarın akşam RİRİKA.

Pek yakında: *Ya Sena Hrisomou, O Sulamitis, Horos tis Tihis.*

MAMA

Dr. Hakkı Şinasi

Yavrunuzun en sıhhî gıdasıdır.

Falih Rıfkı Bevin eserleri

1 — Denizaşırı

Cenubî Amerikayı anlatan yegane türkçe kitap: Yeni yazı ile basılmış kitapların en nefisi. Papyekuşe üzerine tabedilmiş müteaddit resimler.

2 — Faşist Roma Kemalist Tiran ve Kaybolmuş Makedonya

Faşist İtalyadan, inkılâpçı Arnavutluktan ve bizden sonraki Makedonyadan bahseden yegâne türkçe kitap.

3 — Yeni Rusya

Rus inkılâbından, bolşeviklerin terbiye ve telkin metotlarından, Rus inkılâbının bugünkü vaziyetinden bahseden yegâne türkçe kitap.

Bu eserlerin hem san'at, hem fikir kıymetleri vardır. Yeni yazı ile herkesin hem lezzet, hem istifade ile okuyacağı en iyi kitaplar bunlardır.

Hepsi Muallim Halit kütüphanesinde bulunur.

Dr. Celâl Tevfik

Zührevî ve idrar yolu hastalıkları mütehassısı: Sirkeci, Muradiye caddesi No. 35. Her gün saat 14-18.

KİRALIK DEPO

İstanbulda Postahane arkasında Basiret ve Beyker hanları karşısında fabrika veya depo olarak kullanılmağa elverişli kâgir büyük bir depo kiralıktır. Karşısındaki Basiret Hanı odabaşısına müracaat olunmasr.

Milliyet'in Edebî Romanı: 11

GÖZYAŞLARI!.

Etem İZZET

Bir iki adım ileriye atmışken çekildim durdum. Kafamda yeni bir karar kuvvet buluyordu:

— Gitmeli..

Yalnız gitmeliyim!.

Dedim ve müthiş bir nefretle:

— Sevmek, bir dalgın kızı sevmek.. İşte bu!.

Diyerek yürüdüm.

. . . . . .

Yürüye yürüye daireye kadar gelmişim. Nasıl geldim, ne yaptım, nereden geçtim, kimi gördüm? Hiç bir şey bilmiyordum. Gözlerim bir sis bulutu ile kaplanmıştı. Başım ve sinirlerim isyan ve nefret doluydu! Kızıyordum.

Her şeyi unutarak, bütün menfaatleri ayak altına alarak kızıyordum!

Sevgimi saymıyarak kızıyordum!

Ve.. küfür ediyordum:

— Orospu!

— Kahbe!.

Ve.. durmadan söyliyordum:

— Bunlar dalgın değil, mel'un kızlar!

Sevgi, samimîyet, aşk, hüsnü niyet bunların nesine?

Onlara var mı sadece şehvet zevk, eğlence, kucaktan kucağa dolaşmak? İşlerine gelen, hoşlarına giden yalnız budur.

Ve.. isyan ediyordum:

— Onu unutacağım!.

Kahbeye boyun eğmiyeceğim!.

O beni ıztırap içinde öldürmek istiyor!.

Onun istediği gibi deli olmıyacağım!.

Kukla olmıyacağım!.

Sevgime kimseyi ortak etmiyeceğim!.

Onu bir daha görmiyeceğim!.

Defolsun sürtük!.

Ve.. hükmediyorum:

— İşte dalgın kız.. Karakteri budur: Hoşuna giden bir erkeği ayartmak, onu kendisine esir etmek ve yine karşısına çıkacak ilk erkeke kanmak, onun da kolları arasına gitmek! Bu gidiş maskesiz ve lekesiz bir oruspunun gidişi değildir. Aile kızı.. Adını taşıya taşıya gidiştir. Ve.. kendisi de buna inanmıştır.

— Ben aile kızıyım!.

Ben evlenecek kızım!.

Ben hürmet edilecek kadınım..

Der, kendisini müdafaa eder:

— Bir insanın zevkini tatmin etmesi kabahat midir?.

Sosyete kadını başka nasıl olur?

Kur yapmak, flörtlerle vakit geçirmek, hoşuna giden bir erkekle sevişmek ve eğlenmek monden bir kadının hakkıdır!

Evleninceye kadar pek alâ gezerim de, eğlenirim de,

Niçin istediklerimden geriye kalayım?.

Kanmışsam kanmışım, ne olacak, sanki?..

Elbet beni sevecek, kabahatimi yüzüme vurmıyacak birini bulur, alırım!..

Hem benim kocam biraz da tahammüllü olmalı. Öyle kıskanç, sakıngan, her şeyime karışacak erkeği istemem!..

Ve.. bir an yine zihnim daldı. Gözlerim bambaşka bir âlemin içine açıldı. Karım, onun melek yüzü; çocuğum, onun altın başı, maviş gözleri bakışlarımı doldurdu. Damarlarımda, ateşli ve ıztıraplı bir sızı yayıldı. Beynim sancılanıyor, karım ve çocuğum küçük boyunları ile sanki yanımda ve karşımda imişler gibi bana sokulu yorlardı. Korktum, titredim, utandım, söylendim:

— Daha ne duruyorum?

Her fenalığa lânet olsun!.

Karıma gitmeliyim!.

Çocuğuma gitmeliyim!.

Ve.. bu kuvvetli bir emir halinde kulaklarımda uğuldayordu:

— Haydi durma. Karına, çocuğuna git! Dalgın kızlardan sana hayır yok. İşte gördün. Sen karının kocasısın, çocuğunun babasısın. Onlara hiyanet etme!..

Ben bütün bunları düşünür, bu emrin tesirini duyar, bin bir üzüntü, ıztırap ve mücadele içinde çırpınırken birden bire odanın kapısı açıldı.

Baktım: Karşımda Naran!.

Şaşırdım. Rüya görüyorum sandım. Fakat, oydu. Kendisi idi. İçeri girer girmez uzun, tatlı, cana değen bir bakışla beni süzdü,

— Ne oldu, hiddetin geçti mi?.

Diye yanıma geldi. Masamın hemen yanında duran Amerikan koltuğun kenarına çapkın ve şuh bir eda ile oturdu. Yerimden fırlamak, üzerine atılmak:

— Haydi defol.

Ona git!.

Güzel çocuğa git.

Bırak beni!..

Benden uzak ol!.

Kahbe!.

Diye haykırmak istiyordum! Fakat, bunu yapamadım. Şuurum birden değişti, iradem birden kırıldı ve eridi. Onun bağlayan, esir eden, gevşeten ve sürüyen bakışları hemencecik gözlerimin içine doğdu ve beni yerimde oturttu. Yine ona esirdim. Yine onundum. Sanki hiç bir şey olmamış gibi ona bağlıydım. Şehvetin cinnet getiren tatlı hümmasını dudak kıvrımlarından taşıra taşıra sordu:

— Monşer, neydi deminki o hiddetin?.

Cevap bulup veremiyordum. Alıklaşmıştım, durgundum, ne yapacağımı bilmiyordum. Bütünü iliştirip oturduğu kanape kenarında vücudüne kadınlık cazibesinin bütün hâkimiyetini veren bir inhina yaptı ve tekrar etti:

— Söylesene, niye susuyorsun?..

— Ne söyliyeyim. Yaptığını bana mı soruyorsun?.

Dedim. Güldü. katılacak gibi güldü. Bütün kadınlığı ve genç kızlığı ile güldü.

— Sen budalasın çocuk!..

Dedi! Benim hakkımken o taarruza geçti:

— Nasıl beni orada bırakabildin?.

Acımadın mı?.

Ve.. taarruzuna serzenişlerini de karıştırdı:

— Demek beni sevmiyorsun?

Bir parçacık nazımı çekemedin?..

Bir kadına hiç bu muamele yapılır mı?.

Sen vahşi bir erkek misin?.

Her şey aklıma gelirdi, fakat Hariciye nezareti şifre müdürü Ruhi Beyefendinin böyle yapacağı hiç hayalimden geçmezdi.

(Devamı var)

Spor

Gene o mesele!

Eşref Şefik B.in cevabına bir cevap daha..

Olimpiyat muharriri Eşref Şefik Bf. ye

Olimpiyatta çıkan ve sporla alâkası olmayan serapa şahsi satırlardan mürekkep yazınızı sabırlı sabırlı okudum.. Kendimi beni çekmek istediniz şahsiyat vâdisine kaptırmıyor ve Cim Londos meselesine yine başlıyorum:

1 — Ben Cim Londos hakkında (Milliyet) te bir makale yazarak bu adamı tanımadığımızı, gördüğümüz üç sinema filminin şike olduğu, (Cim Londos) un bu filmlerde yaptığı hareketlerin beynelmilel güreş nizamatile memnu şeyler olduğunu ve (Cim Londos) un cihan şampiyonu olduğunu bilmediğimi yazdım.

2 — Siz bir kaç zamandır bana çatmak için vesile arıyordunuz.. Bu maksatla, amma yine imzasız yazdığınız yazıları hatırlarsınız.. Bunlara ilâveten (Olimpiyat) ın geçen hafta ki nüshasında [Burhan Bey atletizmi de böyle biliyorsa] serlevhasile imzasız bir makale yazarak bezi güreş bilmemekle ittiham ettiniz. Bu sözü söylerken ingilizce öğrendiğimi seyahat kafilelerile gittiğimi de güya ayıp bir şey imiş gibi ortaya attınız..

Kendisine [Sen bir şey anlamazsın] denilen adam bu işe ne kadar içerlerse onun dörtte biri kadar bile kızmadım. Yalnız spor âlemini Türklere anlatmaya çalışan ciddî bir spor mecmuasında güreşte hangi oyunlar menu olduğunu bilmiyecek kadar bigâne adamların bu bilmemelerini bir ilim gibi cesurane yazmalarına acıdım... Cevap verdim dedim ki:

3 — (Cim Londos) un filmlerini güreş federasyonunun intihap edeceği bir hey'et huzurunda görelim. Şike değildir. derlerse ben, şikedir derlerse siz davayı kaybedersiniz. Siz buna bu hafta cevap vermiyorsunuz..

Serbest güreşte tos vurmak, hasmını savurup savurup atmak memnu değildir dediniz. Bu hareketlerin memnu olduğunu gösteren beynelmilel nizamnamenin madesini yazdım.. Siz bu hafta buna da cevap veremiyorsunuz..

Ben (Cim Londos) un cihan pehlivanı olduğunu ilân edecek ve güreş dünya şampiyonası tertip eden bir beynelmilel merci yoktur dedim,, Siz bu hafta buna da cevap veremiyorsunuz..

Ben size spor yaptığınızı kimsenin görmediğinden bahsettim.. Siz bu hafta buna da cevap vermiyorsunuz..

Ben profesyonel pehlivanların güreşleri şikedir. Organizatörlerin dediklerini yapmak için kunturat imza ederler.. dedim. Cevap vermiyorsunuz.

Siz (güreşi) spor addetmiyordunuz. Müteadit defalar benimle ve başkalarile bu hususta münakaşa etmiştiniz. Bunu ileri sürerek "spor olmıyan bir işle bir spor mecmuasın da neden meşgul olduğunuzu sordum.. Buna da cevap vermediniz..

Ben bu cevapları beklerken sizin o mahut satırlar çıktı.. Ne demek istediğinizi anlamadım amma ne yapmak istediğinizi keşfettim.

Siz bu (Cim Londos) münakaşasında hemen mağlûp oldunuz. Bu kadar çabuk çökeceğinizi tahmin etmezdim amma mağlûbiyetinizin delillerini size gösterirsem belki içinizden inanırsınız..

A — Münakaşa ettiğimiz mevzuu hemen terkettiniz ve şahsiyata saptınız. Acze düşen adamlar böyle yaparlar. Bunun münakaşaya mevzu olan ilmî bahse zararı vardır. Zaten spor hep böyle şahsî işlerle meşgul olanların mesaisile harap ve heder oluyor. Âlem kimin kabahatli olduğunu tayin etmeden hepimizi birden mahkûm eder. Hülâsa bu tarzda sövüp saymak sporun aleyhindedir. Ben bile bile buna taraftar olmak istemediğim için bu şahsî satırlara cevap vermem. Lâkin şuna işaret edeyim ki; eğer bu vâdide bir adım daha atarsanız hemen adalet makinesini aleyhinize tahrik ederim. Ben haysiyete vâki taarruzları kanunla durduracak yerde terbiyesinden fedakârlık ederek küfür etmeyi tercih edenlerden değilim. Bunu hatırlatmayı bir vicdan borcu addettim. Bilhassa bir spor mecmuasına karşı.

B — Güreş bahsinde bir tek satır yazmıyorsunuz. .

C — M. Sami Beyi yardımcı olarak çağırıyorsunuz.

Bu bahisteki kozumuz halledilinceye kadar başka vâdide münakaşa etmem. Bilmiş olun.

Cevambınızda, spor hayatınıza ve hayatımıza dair sözler var.. Doğru cihetleri yok değil amma eksikleri var.. Bu cihetleri tavzih edeceği:

— Ben spor kafilelerini idare için o kafilelerin başına zorla geçmem. Hattâ beni intihap etmeleri için arkadaşlarıma bir kelime bile söylemem. Lâkin onlar beni intihap eder ğim spor seyahat kafilelerinde eğer idaresizlik olsa idi. —Hele sizin gibi aleyhimde muttasıl çalışanlar bulunmasına rağmen— arkadaşlarım beni intihapta ısrar etmezlerdi. Ben bunu daima bir gurur olarak değil bir mefharet olarak sayarım. Ben gençliğin parasını kimsenin cebinden çalıp almadım. Şahsımla bu kadar uğraştığınıza göre böyle bir kaç seyahat yapacak kadar dünyalığım olduğunu ve hattâ kendi paramla da bir kaç zevk seyahati yaptığımı bilirsiniz. Bunu ayıp bir şey gibi ortaya atmaktaki mana nedir.? Siz değil misiniz: Bana "Evet, seyahat idaresini en iyi yapan sensin..,, diyen..

Bugünkü tariziniz eğer hasetten münbais değilse manasız şeylerdir..

Tanıştığımız zaman söyledikleri nizi zikrettiğiniz kelimeler hatırımda değil. Hayatında binlerce adamla görüşen birisi herkesin söylediği sözü hatırında tutamaz . Yalnız hakkımda iyi intibanız olmadığını söylemiştiniz.. Aradan seneler geçtikten sonra yine bir gün "İnsan ne kadar yanılıyor. Ben seninle tanışmadan evvel sana hiç tahammül edemezdim,, dediğinizi de ben size hatırlatayım. Lâkin bütün bunları tekrar etmenin kıymeti nedir? Beni selâmlamaya sizi kim icbar etti. Selâmlamasanız ne kaybederim, nitekim selâmı kestim ne kaybettim..

Federasyon reisliği bahsine gelince

Ben kongrelerde sizin gibi zevatın tahammül edemiyecekleri kadar kuvvetli bir adamım. Bunu denemek istiyorsanız, ilk kongreye buyurun, orada bütün şahsî, hususî, idarî, resmî ayıplarımı sayıp dökün! İntihap edecek olurlarsa mani olun!.. Lâkin unutmayın ki; son kongreye gelmeye siz cesaret edemediniz. Çünkü uzun müddet elinizde mühmel olarak kalan boks federasyonu mahvolmuştu. Batmıştı. Bunu mazur göstermek için karaladığınız satırları kongrede sizin namınıza okumamı benden rica ettiniz. Ben de okumak istedim de "Kongreye gelmeyen bir federasyon reisinin sözlerini başkasının ağzından dinleyemeyiz,, dediler ve beni kürsüden indirdiler., hayatımda kongrelerde ilk uğradığım mağlûbiyet budur.

Kendimi şaklabanlıkla intihap ettirdiğim bahsine gelince; belki farkında değilsiniz, bilenlerden sorunuz. Federasyonlar intihabatı yapılırken ben Ankaradan dönmüştüm. Gıyabımda ve arzum hilâfına yapıldı atletizm reisliğini kabul etmedim. Fakat şimdiki reisimiz Ali Rana Beyin, arkadaşlardan futbol federasyonu reisi Hamdi Emin ve âzasından Fethi Tahsin güreş federasyonu reisi Ahmet Fetgeri, eskrim federasyonu reisi Fuat Beylerin ısrarile yerimde kaldım bunlardan sizin tabiî bermutat haberiniz yoktur.

Gelecek nüshada bana cevap vereceğiniz ümidile hürmetler..

Burhanettin

M. Sami Bey biraderimize,

Merhaba yahu! Nedir o uzun uzadı yazı. Allah bilir okuyamadım çok uzun.. Hem ben seninle münakaşa edemem. Herkes haddini bilmeli. Ben senin kategorinde değilim. Yalnız sana bir şey hatırlatırım..

Ben Eşref Şefik Beyle münakaşa ederken senin işe müdahale etmen, güreşen iki kişiden birine ikinci birinin daha iltihak etmesine benzer.

Yoksa sen de Ertuğrul Beyin Selçukilere yardım edişi gibi mağlûp tarafı tutmak civanmertliğini mi yapmak istedin?. .

Allah seni inandırsın! Yazını okuyamadım. Aleyhimde yazdınsa helâl olsun. Lehimize yazdınsa — ummam amma — teşekkür ederim.

B.

Voleybol maçları

İSTANBUL, 15 A.A. — Voleybol heyetinden tebliğ edilmiştir:

19-2-932 cuma günü G. Saray klübünde yapılacak Voleybol maçları:

Fenerbahçe - Topkapı saat 17 hakem Ali Rıdvan Bey.

Beşiktaş - İstanbulspor 17,30 hakem Sami Bey.

Vefa K. Kapı - G. Saray 18, hakem Necmi Bey.

Futbol

İSTANBUL, 15 A.A. — Futbol Heyetinden: Bayramda İzmir'e giden Süleymaniye futbol takımı hakkında gazetelerde İstanbul Genç muhteliti tabirinin kullanıldığı görülmüştür.

Giden takım takviye edilmiş, Süleymaniye klübüdür, tavzihan teb

CINEMA

Joan Cravford'un yeni resimlerinden biri

Amerikada yükselmek için evvelâ bir otomobil lâzımmış!

Sinema yıldızları da bu kayıttan azade değiller

Otomobil bilhassa Amerika sinema âleminde büyük rol oynuyor. Sinema âlemi deyince kastımız daha ziyade sinema artistleridir. Avrupada bir sinema arttisti stütyoya gitmek için tramvaya, otobüse binebilir. Halbuki Amerikada hususî otomobilini bizzat kullanarak stüdyoya gelmiyen artist yoktur. Orada bir sinema artisti için otomobil lâzımı gayrimüfarik bir hale gelmiştir. Avrupada bir kira otomobiline binip işine gelen artist şerefinin hazmedemiyeceği bir iş yaptığına kani değildir. Fakat Amerikada öyle mi ya?.

Meselâ meçhul bir adam eşdost sayesinde her hangi filmde bir rol aldı mı, ileriyi ve istikbali düşünürse ilk iş olarak doğruca otomobilini sipariş etmeğe gitmelidir.

Amerikada sinema, otomobilsiz saltanat süremiyor. Herkes sinemaya yeni başlamış bir müptedinin içtimaî vaziyeti hakkında hüküm vermek isterse derhal otomobiline bakar. Bir artistin ne kadar kazandığını herkes bilir. Fakat onun hakkında bir hüküm vermek için mutlaka lüks teferrüatına dikkat ederler. İstikbali düşünen bir müptedi bu hükmün kendi hakkında müsait ve müsbet olmasını isterse, hükme esas olan otomobili ihmal edebilir. mi? Otomobili yok diye, bir artiste başka filmde rol bile vermezler, Amerikada vaziyetini düzeltmek istiyen bir insan için gösteriş esastır. Mütemadiyen gösteriş yapmak, bir nevi emniyet telkin etmek demektir. Yükselmek isteyip te aşağı kısımda bulunanlar için takibedilecek hattı hareket budur. Otomobil her ferdin kuvvet ve kıymetini temsil ettiğine göre Hollyvvod'da en birinci ihtiyaçtır. Sudan ve ekmekten evvel gelen bir ihtiyaç.! Orada otomobil kadar hiç bir şey kendisini bu derece zorla kabul ettirmiş değildir.

Sonra Amerikada otomobil sanayii Avrupadakine hiç benzemez. Kredi ile satış, bizim en küçük bir fikir bile veremiyeceğimiz şekilde otomobil sanayiine inkişaf vermiştir. Bazı şehirlerde dört beş nüfus başına bir otomobil düşer.

Vasat sınıfta bir Amerikalı otomobil veya radyo almak için para biriktirmez. Çünkü kredi imkânları ona her türlü konforu temin edecek vaziyettedir. Az para kazandığı halde yüksek bir mevkie konmak için gösteriş yapmağa imkân bulanların muvaffakıyet sırlarından biri de bu radadır.

Bizlerden biri bir Amerikan stüdyosuna gitse, müessesenin geniş garajlarında her markadan sayısız otomobiller gördüğü zaman hayret için de kalır. Yalnız stüdyoların değil, Amerikada sinema salonlarının bile yüz, iki yüz otomobil istiap edebilecek hususî garajları vardır. Sinemayı seyretmeğe gelen müşteri, otomobilini sinemanın garajına çeker ve filmi seyrettikten sonra otomobilini tekrar garajdan çıkarır ve gider. Şimdi bir çok Avrupa sinemaları da böyle hususî garajlar yaptırmak mecburiyetindedirler.

Dediğimiz gibi Amerikada bir delikanlı stüdyoda şöyle bir iş ucu bulduu mu, derhal krediyle otomobil alır. İlânlarda; az maaşlı artistlerin muhteşem bir on, dört beygirliğe kurulduğunu gördüğümüz zaman hayret etmemeliyoz.

İşler iyi gitmezse, artist otomobilini, hattâ taksitlerini tamamen ödenmiş olsa bile, ucuz elden satar. Bütün bunlar orada tabiî ahvaldendir. Fakat bir kaç ay Hollyvvod sokaklarında kendilerini istenilen tarzda gösterebilenlerin işlerini düzeltmemiş olması nadirattandır.

Yetişmiş ve şöhret almış artistlerin de bu kaideden hariç kalmıyacaklarını söylemeğe lüzum yok. Şu farkla ki, bu artistlerin bir değil, dötr beş adet otomobilleri vardır. Bir yıldız henüz milyoner iradına varmamış olsa bile, eğer yarım düzüne otomobili yoksa kendisini herkesin gözünde şerefsiz kalmış addeder. Böyle bir artist için tek otomobille yaşamak imkânı yoktur. Çünkü herkes onunla alay eder. Tasarruf yapıyor, derler, söylemedik söz bırakmazlar. Hakikaten bu şerefsizlik içinde artist bazan payesini bile kaybeder.

Onun içindir ki Amerikada çok para kazanmış artistlerin günün birinde aç ve sefil kaldıklarını işitiyoruz. Çünkü bunlar için para kazadıkları zamanda tasarruf yapmak mümkün değildir. Bir artsit ne kadar fazla kazanırsa, masrafı da o kadar artar. Ancak birinci derecede yıldız olmalı ki bütün masrafın hakkından gelip te, bir kenara para koymak mümkün olsun. Çünkü Amerikada birinci derecede bir yıldız bizim tasavvurlarımızın hadicinde para kazanır. Sinema payitahtındaki mütemadiyen verilen balolar, ziyafetler, eğlenceler azim masraflara yol açmak tadır. Bu âlemin haricinde kalmak istiyen bir artist sür'atle husufa mahkûmdur. Belki Greta Garbo gibi harikulâde bir kabiliyeti varsa o başka..

Hattâ cihanşümul bir rağbet kazanan Greta Garbo bile, çalıştığı stüdyolara, çevirdiği filmlerden milyonlarca dolar kazandığı halde, o bile münzevi yaşamak yüzünden bir hayli tehlikeler atlatmıştır. Onun için Amerikada bir artist ilk fırsatta son model otomobilini herkese teşhir etmelidir.

Görülüyor ki bu yazıda da anlattığımız gibi otomobil Amerika sinema âleminde büyük bir rol oynuyor.

Ahiren İngiltere ve Fransayı ziyaret eden ve şerefine ziyafetler

Sinema haberleri

* Avusturalyada Sidneyde çıkan bir gazete müstakbel bir yıldız intihabı için büyük bir müsabaka açmıştır. Bu müsabakayı kazanan mes'ut kız mecanen Londraya kadar gidecek ve oradaki bir İngiliz müessesesinde film çevirecektir.

* Danimarkada 260 sinema salonu vardır. Bunun otuzu

Lupe Velez'e dair..

Daha küçükten beri kabına sığmayan bu ateşli kızda hâlâ değişen bir şey yoktur

Lupe Velez bundan dört sene evvel uçuşan etekleri, dar ve uzun gözleri, günetşen yanmış teni, her tarafı çınlatan kahkahası ile Hollyvood'da göründü. Cesaretle karışık masumiyeti ve açık kalpliliği derhal kendisini sevdirmiştir.

Asıl ismi Gaudalupe Villalabos'tur. Fakat kendisi, daha kısa bir isim buldu. Lupe Velez. Bu bulduğu ismi de o kadar çok sever ki..

Annesi sevişip evlenmeden evvel Madrit operasında teganni ediyordu. Bu izdivaçtan beş çocuk oldu. Kadın işsiz ve parasız kalınca, çocuklarile beraber, babasının maksatı resi olan yeni Meksikoya gitti.

Doğrudan doğruya Aztek yerlileri sülâlesindendir. Annesi Koyu İspanyol katoliktir.

Lupe Velez annesinden, billûr gibi şeffaf bir ses tevarüs etti.

Lupe daha küçükken şarkı söylüyor, dansediyor, yerlilerin mahallesinde dolaşarak falcılara avucunun içine baktırıyordu. Her falcı ona şöhret ve servet müjdeliyordu.

Kendisini San Antonio gölü civarındaki bir manastra verdiler. İki sene buradaki rahibeler küçük kızı ağır kilise usullerine uydurmağa çalıştılar. Daha o zamandan başlayan hamlelerini kırmağa uğraştılar. Fakat Lupe Velezi bir türlü değiştiremiyorlardı.

Nineesi daima serzenişte bulunurdu. Halini beğenmez, elbiselerini beğenmez, ona mazisinden bahsederdi. Halbuki Lupe:

— Nineciğim, seni ilk defa hangi genç öptü? diye sorardı.

Meksikadaki muhtelif isyanlar arasında babası ağır surette yaralandı. Yatağa düşünce de aile içinde sefalet başladı.

O zamana kadar kendi keyfi için danseden Lupe bu sefer para kazanmak için dansetmeğe başladı. Evvelâ mahalle meyhanelerinde başlayarak tiyatroya kadar yükseldi. Bu sıralarda on yedi yaşında vardı. Richar Benett "Güvercin" isminde kendi oynadığı bir piyeste Lupe'ye rol verdi. Fakat genç artist kabul etmedi.

Az sonra taliini denemek için Hollyvood'a geldi. O sıralarda Douglas Fairbanks'ın meşhur Gaucho filmi için bir eş arayordu. Lupe nazarı dikkatini celbetti ve bu role onu seçti. Lupe birden bire şöhret kazandı. Bir tek rol ile şöhret!

Gazeteciler locasına hücum ettiler ve Lupe çok para kazanmağa başladı.

Bu muvaffakıyet bittabi genç artisti meshur ediyordu. Güzel bir elbise giyen çocuklar gibi sevincinden kabına sığamıyordu.

Maamafih gün geçtikçe de güzelleşiyordu. Gittikçe yükselen yıldız Dolores del Rio'nun şöhretini tehlikeye soktu.

Annesi Lupe'ye hâlâ çocuk gibi muamele ediyor, icap eder se döğüyordu.

Diğer taraftan Lupe muttasıl güzel güzel jönprömyelerle film çeviriyordu.

Nihayet bir gün yeni bir filme başladı: "Kurdun şarkısı,, Belki de en iyi rol bu idi Çünkü bu rolünde çocukluğunun havasını bulmuştu. Gary Cooper onu ağzından öptüğü zaman Lupe kendisini kaybediyordu. Lupe ile Gary'nin aşk macerası Hollyvood'un en heyecanlı romanıdır.

Garv uzun boylu, ağır baş.

Lupe Velez

lı, ciddî mizaçlı bir genç, halbuki Lupe İspanyol kanı damarlarında kaynayan, yerinde duramıyan bir afacan..

İki sene Hollyvood onların sevişmelerine baktı. Bütün gazetelerde resimleri çıktı. Hattâ birçok kimseler evlendikleri ni zannediyorlardı.

Nihayet her şeyin bir sonu geliyor. İkisi de ayrıldılar. Lupe bir gün John Gilbert'e rast gelmişti, on dakika gevezelikten sonra Lupe bu yeniye âşık oldu. Öteki de ona..

John Avrupaya gittiği zaman Lupe vedalaşmak için istasyona kadar gelmişti. Hattâ duramadı. Hizmetçisiz, bagajsız o da trene bindi, o da Avrupaya gitti.

Her ikisi de bu seyahatin tevlit ettiği skandala bigâne kaldılar. Londraya gittiler. Avdetlerinde haklarındaki dedikoduları duyunca, kahkaha ile mukabele ettiler:

— Canım, biz ikimiz sadece arkadaşız, dediler.

Hâlâ da bu kadın bir hareket ve ateş kaynağıdır. Hâlâ kabına sığmıyor.

Sıhhat işleri

Sağlam çocuk nasıl büyütülür?

Bundan evvelki makalemde çocuklarımızın hangi sebeplerden dolayı anne sütünden mahrum olduklarını izah etmiştim. Şimdi bu çocukların beslenmesinden bahsedeceğim: Anne sütünden mahrum olan çocukları ve bir de hastalarımızı beslemek için en emin gıda süttür. Sütte vücudümüz hücrelerinin tamiratma yarayan ve onu besleyen maddeler vardır, keza sütte son zamanlarda keşfolunması ile tıp âlemine büyük hizmetleri dokunan a, b, c, d vitaminleri vardır. Bu gıdanın derununde yağ, şeker, albomin, ve maadinin matlup mikdarda bulunması, ayni zamanda dört vitaminin de birlikte bulunması pek enderdir. Sütte ise bunların hepsi bir arada mevcut olduğundan kıymetini bir kat daha arttırmıştır. İşte bu hassalarındandır ki süt en birinci gıdalarımızdandır. Yalnız sütün derunundaki bu maddelerin ve vitaminlerin bozulmasını temin etmek şarttır. Süt kirli olursa, eski olursa, ve fenni suretle pişirilmezse kuvvei gıdaiyesi bozulur. Bu sebepten sütün fennî bir surette elde edilmesi ve pişirlmesi lâzımdır.

Çocuklara hangi sütü vermeli

Süt deyince hatırımıza keçi, manda, koyun, inek sütleri gelir, fakat bizim burada en ziyade dikat edecegimiz nokta, intihap edeceğimiz süt, terkipçe anne sütünün terkibine yakın olmalı, çocuğu zararsız beslemeli, ayni zamanda da her vakit tedariki mümkün olan bir süt olmalıdır. Keçi sütü ile uzun müddet beslenen çocuklarda kan zafiyeti görülür. Manda ve koyun sütleri çocuk hazmedemiyor, gerçi kısrak ve eşek sütlerile de çocuk beslenebiliyorsa da bu sütleri her çocuk için tedarik etmek mümkün değildir. İnek sütüne gelince bunun çocukları beslediği uzun senelerden beri yapılan tecrübelerle sabit olduğu gibi her zaman tedariki de mümkün olduğundan çocuklarımızı inek sütü ile besleyeceğiz.

Çocuk anne sütünü çiy aldığına göre inek sütü de çiy olarak verilebilir mi? Bu hususa dair tecrübelerde bazı çocukların çiy sütle beslendiğini gördüm, fakat beslenemeyip teşhal ve kayedenler de pek çok oldu. Hele şehrimizin hali hazır sütlerine göre bu tarzı gıdayı değil tatbik etmek düşünmek bile abestir. Çünkü ne ahır, ne sağan eler, ve ne de kaplar, hattâ ineğin gıdası hülâsa hiç bir şeyi çocuk sütü için sıhhi bir tarzda değildir. Bu sebepten pişmiş süt vermek zaruretindeyiz.

Bazı çocukların saf süt ile mükemmelen beslendiği görülüyorsa da her çocuk beslenemediğinden umuma teşmil etmek doğru olamaz. Çocuklara beşinci ayına kadar sütü yarı yarıya su ile karıştırarak vermeli, beşinciden altıncı ayına kadar iki kısım süt bir kısım su karıştırılarak verilmeli, altıncı ayından itibaren de susuz süt vermelidir.

Süte su karıştırılınca pek tabiidir ki gıda kuvveti azalır. Bunu telâfi etmek için sırf su karıştırmaktansa su yernie birinci ayine yüzde bir pirinç suyu, birinci ayından beşinci ayına kadar yüzde üç pirinç suyu, beşinci ayından altıncı ayına kadar yüzde beş pirinç suyu karıştırılarak verilmeli bu suretle su yerine mugaddi olmak üzere prinç suyu konarak nisbeten gıda kuvveti artırılmış olur.

Süte su koyarak noksanlaşan gıda kuvvetini telâfi eden vasıtalardan biriside şekerdir. Şeker sütün hem lezzetini iade eder hem de gıda kuvvetini oldukça yükseltir. Doğduğundan itbaren birinci ayına kadar her yüz gram gıdasına üç gram şeker, birinci ayından altıncı ayına kadar her yüz gram gıdasına beş gram şeker, birinci ayından itibaren her yüz gram gıdasına yedi gram şeker konarak verilmelidir.

Vitaminler

Süt pişince drunundaki vitaminler kısmen harap olduğundan bu zararı telâfi için çocuklara üçüncü ayından itibaren günde iki defa iki gıda saati arasında birer kahve kaşığı portakal veya limon veya tomatis veya elma veya havuç suları mevsime göre verilmelidir. Her gün hava ve güneş aldırmalı. Güneş doğrudan doğruya çocuğun vücuduna tesir ederek bazı vitaminleri bizzat çocukta husule getirir. Kışın saat 10 - 14 arasında, yazın sabah ve akşam sokağa çıkarıp hava ve güneş aldırılmalıdır. Yazın on beş günlük ve kışın bir aylıktan itibaren çocuklar sokağa çıkarılmalıdır. Vaktından evvel doğan ve ikiz doğan ve zaif doğan çocuklar için hava ve güneş banyolarına meyva usarelerine ihtiyaç daha fazladır. Hattâ ayrıca D vitamini havi ilâçlar verilmelidir.

Saatle süt verilmesinin iyiliği

Ekser büyük annelerimiz çocuğa saatle süt verilmesinin aleyhindedir. "Biz sizi nasıl büyüttük, saatle mi büyüttük? Bak sana maşallah şimdi aslan gibisin!,, der. Bu iddia doğru değildir. Çünkü saatle meme verme nin muhassenatı yalnız çocuk için değil anne içni de büyüktür. Bir defa çocuk süt verildiğinden dolayı bu suretle alışan çocuğa annesi gece saabhlara kadar sütünü vereceğim diye uykusuz kalır. Keza gündüz akşama kadar daima süt istiyerek ağlayan çocuğun yanından bir dakika bile ayrılamaması hasebile anne çocuğun esiri olur.

Bu suretle evin işleri yüz üstü kalır. Anne yorğun bitap bir halde hastalanır. Buna mukabil böyle sık sık süt almaya alışan çocuğun mide ve bağırsağı bozulur. Daima ağlamaktan mütevellit çocukta asabiyet husule gelir uykusuz kalmasından vücudunun neşvü neması geri kalır. Bu mazarratları bir dereceye kadar anne sütü örtebilirse de inek sütü ile beslenen çocuklar tahammül edemezler hastalanırlar zaiflarlar ve ölürler. Halbuki çocuk saatle süt almaya alıştırılırsa bir defa çocuğun iki gıda saati arasında midesi lâyıkile hazmeder, gıdasından istifade eder, sonra çocuk ağlamamaya alışır, rahat uyku uyur, dolayısile annesi de rahat eder. Evin işi ile hattâ gezmesile meşgul olmaya vakit kalır.

Çocuk doğduğu günden itibaren saatle meme verilmeye başlanmalıdır. Esasen bu çocuklara ilk zamanlarında değil saatle, sık sık süt verilse yine ağlar. Çünkü bu zamanların da em'asında gazat husule gelir. Sancılar yapar bundan ağlar. Anne ise bunu açlıktan diyerek yine süt verirse bu gazat bilâkis daha ziyade artar ve çocuklarda daha fazla ağlar. Halbuki, saatle verilirse bu ağlaması daha azdır. Ve birinci ayına doğru bu gazat zail olur. Binaenaleyh süt verilmeye başlanınca birinci ayına kadar sebat edilirse çocuk alışır bundan sonra gıda saatinden başka zamanlarda kat'iyyen ağlamaz. Eğer ağlarsa çocuk hastadır demektir.

Çocuklarda doğduğu günden itibaren birinci ayına kadar her üç saatte bir olmak üzere 24 saatte 3, 6, 9, 12 saatlerinde verilmelidir.

Birinci ayından sonra yednici ayına kadar yirmi dört saatte 6, 9, 12, 3, 6, 10, saatlerinde olmak üzere altı defa verilmelidir. Yedinci ayından sonra yirmi saatte 6, 10, 2, 6, 10 olmak üzere beş defa verilmelidir.

Ali ŞÜKRÜ

Bir treni yoldan çıkardılar

MARSİLYA, 15. A. A.— Vintmille sür'at katarı, Aubagne yakininde yoldan çıkmıştır. Bazı kimseler hafif surette yaralanmışlardır. Kazanın, yol üzerine cinaî bir maksatla oknulmuş ve infilâki kilometrelerce mesafeden eşitilmiş olan bir bomba yüzünden vukua gelmiş olduğu söylenmektedir. Bu suikastı, faşist alaeyhtarı tethiş taraftarlarının eseri olduğu farzediliyor.

Trende hiçbir siyasî şahsiyet bulunmadığından suikast faillerinin tren başıdak fourgoda kıymetli bir ganimet bulmak ümidine kapılmış olmaları muhtemeldir. Filvaki, geçen mart ayının sekizinde ayni yol üzerinde yine böyle bir suikast yapılmış ve iki şahsı şefdetreni kömür anbarına tıkadıktan sonra maliyeye ait kasayi aşırmışlar idi.

Tahkikat devam etmetkedir.

Valanciaya müsademe.

VALANCİA, 15. A. A. — Kilisedeki bazı dini eşyanın ve bilhassa muhteşem bir sanat eseri olan mihrabın tahribi dolayisiyle Katolikler, Valinin Sarayi önünde bir nümayiş yapmışlardır. Polis, bunları dağıtmıştır.

Katolikler Cümhuriyetçiler arasında bir müsademe de olmuştur. Bir çok kimseler de yaralanmıştır. Bazı tevkifat icra edilmiştir.

Lozan konferansı

PARİS, 15. A. A.— Matbuat, Paris ve Londra arasında tahakkuk ettirilen itilâftan dolayı memnuniyet izhar etmekte ve muvaffak olduğu takdirde Lozan konferansının, sulhün istikrarına ait şeraiti tesis eyleyeceği mutalaasını serdeylemektedir.

Le Journal gazetesi, Terkiteslihat konferansının iyi bir tarzda cereyanının gelecek haftalar zarfında yapılacak olan Fransız-İngiliz müzakerelerile, Fransız-İtalyan münasebetlerine muallak olduğunu tahmin etmektedir.

Bu gazete, Fransa-Büyük Britanya mukareneti arzusunun Lozan konferansına ait son beyanatlada izhar edilmiş olduğuna şüphe etmemektedir.

Ekselsiyor gazetesi de devamlı bir hâl suretinin bulunması için yapılan itilâfın mütekabil uzlaşma maksadile sarfedilen gayretleri işhadeylediğini ve bu itilâfın tamirat muadelesini fimabaat Fransız-İngiliz noktai nazar yollarının arayerinde tesis eylemiş olduğunu tevideylemektedir.

Muhtelit mahkemelerde

Muhtelit Türk - Yunan hakem mahkemesinde bugün ve perşembe günü, Türk - İngiliz mahkemesinde de yarın müteaddit davalar rüyet edilecekti

Birinci Sahifeden Geçen Yazılar

Şehir meclisinde Münakaşalar

(Başı 1 inci sahifede)

zakeresinin tehirini istedi. Avni B. dedi ki:

— Bu et meselesi hakkında daimî encümenin de bir mazbatası vardır. Her iki mazbatanın birlikte müzakeresini başka bir celsede yapsak daha muvafık olur.

Avni Beyin teklifi kabul edildi. Bundan sonra Beyoğlu ciheti kanalizasyonu için sıhhiye encümeninin mazbatası okundu. Encümen Beyoğlu ciheti kanalizasyonunun inşasında lüzumu sıhhî görmekle beraber, mevcut ve devam eden bir inşaatın durdurularak Beyoğlu cihetine başlanmasına muarızdır.

Avni B. söz alarak dedi ki:

— Evvelce yapılan muhavelede kanalizasyonun 7,5 milyon liraya yapılması kabul edilmişti. Şimdi bir de Beyoğlu kanalizasyon meselesi mi çıkaracağız?.. Mesele ameliyatın nerede yapılması meselesidir. Avan proje meselesi değildir.

Tevfik Salim Pş. söz alarak dedi ki:

— Mukaveleye farkında olunmıyarak bazı şeyler konmuştur. Şimdiye kadar, toprağın altına hiç bir fayda vermiyen bir çok borular döşendi. Bu suretle paramız toprağa döküldü demektir. Yapılan kısımlarda, kanalizasyon yalnız sokak sularını almaktadır. Şimdiye kadar kanalizasyona raptedilen evlerin mecmu adedi ancak altıdır."

Bunun üzerine fen işleri müdürü Ziya B. uzun izahat verdi. Beyoğlun da yapılacak kısmın hangi fasıllardan tasarruf edilerek inşa edileceğini anlattı.

Tevfik Salim Pş. buraya sarfolacak bir milyon dokuz yüz bin liranın gayri nafi olduğunu söyledi.

Belediye reisi Muhiddin B. söz alarak Beyoğlu cihetindeki kanalizasyon şebekesi projesi hakkında izahat verdi.

Cevdet Kerim B. de dedi ki:

— Bu iş teknik, fen işidir. Acele etmemek lâzımdır. Benim anladığıma göre, biz 7,5 milyon liraya İstanbul ciheti kanalizasyonuna hasredeceğiz. Bunu yaptıktan sonra işletmek için ayrıca milyonlarca lirahk tesisat lâzımdır. Bunu ise bütçemiz darlığı dolayısile yapamayız. Ben bu işin tehir edilmesini ve paranın başka işlere sarfını teklif ediyorum."

Heyeti fenniye müdürü Ziya Bey tekrar izahat verdi. 7,5 milyon lira ile İstanbul cihetinin dahi yalnız bir kısmının yapılabileceğini söyledi.

Vali ve belediye reisi Muhiddin B. tekrar söz aldı ve kanalizasyonun nasıl başladığını, 35 milyon lira iden 7,5 milyon lira ile ancak dörtte bir kısmının inşasına başlanıldığını, İstanbul cihetinin dört kanalizasyon mintakasına ayrıldığını harita üzerinde izahat vererek anlattı.

Neticede İstanbul tarafının bir kısım kanalizasyonunun tehir edilerek Beyoğlu cihetinin yapılması kabul edildi.

On dakika tatilden sonra ikinci celse açıldı.

Fakirlere meccani ilâç verilmesi için tahsisat bittiği cihetle diğer fasıllardan 5 bin liralık bir nakil yapılması kabul edildi.

Bundan sonra iktısat müdürlüğü için 300 lira ücret hakkında bütçe encümeninin mazbatası okundu. Encümen 300 lira ücreti tasvip ediyordu. Nazmi Nuri B. itiraz ederek dedi ki:

— Tahsisatın 300 lira olarak tezyit edilmesindeki esbabı mucibeyi anlayamadım. İzah edilsin. Makam namına muavin Nuri B. cevap vererek bu paranın ücret olduğunu, tekaüdiyesi bulunmadığını, son senelerde iktısat işlerinin kesbi ehemmiyet ettiğini söyledi.

Tevfik Salim Pş. da dedi ki:

— Ben bu işi aşından sakat buluyorum. Böyle her inhilâl edecek müdürlüğün tahsisatı artacaksa fena bir usul tutulmuş olur. Meselâ ben sıhhat işleri müdürlüğünün de iktısat işleri kadar mühim olduğunu iddia edebilirim. Sonra, anlayamadım, iktısat işleri, inhilâlden sonra mı kesbi ehemmiyet etmiş?...

Şevket B. de itiraz etti. Cevdet Kerim B. dedi ki:

— Eğer biz iktısat işlerini tevsi edecek, vazifelerini artıracaksak o vakit 300 lira münasiptir. Yoksa şimdiki teşkilâtla bin lira maaşlı en mütehassıs bir iktısatçı getirsek gene fayda vermez.

Boşu boşuna her ay bütçemize 150 lira zarar vermiş olacağız. 300 lira maaşla getireceğimiz iktısatçı bizim işimize yaramaz. Çünkü hergün önüne yığılacak bir sürü evrak arasında boğulup kalacaktır. Şimdiki vaziyete göre iktısat işleri hizmetçi vesikaları altına imza atmak, hamalların tayin, becayişlerini yapmak, haftada bir defa ekmeğe narh koymaktır. Bunu ise sıradan yetişen bir müdür yapabilir.

Muavin Nuri B. tekrar makam namına izahat verdi. Bilâhare, mutehassıstan sonra teşkilât da yapılacağını söyledi.

Sigortacı Hamdi B. söz alarak dedi ki:

— O halde teklifin esbabı mucibesi şimdi söyleniyor. Deminki esbabı mucibe ile şimdiki tezat teşkil ediyor. Neticede makamdan izahat almak üzere meselenin tehiri müzakeresi kabul edildi.

Müteakiben muhtelit encümenin Filurya plâjı hakkındaki mazbatası okundu. Eksik olan çocuk bahçesi işinin ve plâjın tahmini hesabının ilâvesi için mülkiye, iktısat ve bütçe encümenlerinden mürekkep muhtelit encümende tekrar tetkiki kararlaştırıldı.

Müteakiben Mecidiye köyünün şehir hududu dahiline alınması hakkında mülkiye encümeni mazbatası okundu. Ve kabul edildi.

İçtima çarşamba günü tekrar toplanılmak üzere dağıldı.

Inhisar teklifi Müsait görüldü

(Başı 1 inci sahifede)

menim salâhiyetim dahilinde değildir. Bu, ancak hükûmetin rey ve kararile hallolunacak bir iştir."

Diğer taraftan, bazı zevat İstanbul Limanında işliyen muhtelif vapur şirketlerinin de tevhidi pek muvafık olacağını ileri sürmektedirler. Sadullah Beyden bu husustaki fikrini de sorduk. Dedi ki:

"— Tevhitten maksat, tarifelerin hüsnü tanzimi ise, bu, şimdiki şekilde de mümkündür. Ada'dan köprü'ye gelen bir Boğaziçi yolcusu meselâ 15 dakika sonra Boğaza hareket edecek vapur bulmalıdır. Ayni suretle Boğazdan köprüye gelen bir ada yolcusu da çok beklemeden diğer bir vapurla adaya gidebilmelidir. Bu, hem mümkün, hem de lâzım ve halkın ihtiyacına muvafıktır.

Nitekim birkaç senedir, Seyrisefain, Anadolu şimendifer idaresile anlaşmış, vapur ve trenlerin hareket saatlerini biribirile telif etmişlerdir. Ortada bu misal varken bunu diğer vapur şirketlerile bir anlaşma şeklinde teşmil etmekten başka yapacak şey yoktur. Geçen sene, belediye, bunu temine teşebbüs etti. Şirketlerin birer mümessilinden mürekkep bir komisyon toplandı. Idaremiz namına işletme müdürü Bürhanettin B. in iştirak ettiği bu komisyonun mesaisi, maalesef yalnız bir içtimaa munhasır kaldı. Bir daha çağırılmadı. Idareniz, tarifeleri telif için her hangi bir anlaşmıya bu zaman hazırdır.

Yalnız, tarifelerin telifi demek, meselâ Adadan Yeşilköy'e, Eyüp'ten Pendik'e doğru vapur bulunacak demek değildir. Bunu temin, azim masraflara mütevakkıftır.

Seyrisefain, Şirketihayriye ve Haliç şirketinin doğrudan dağruya tevhidi ise daha geniş bir meseledir. Böyle bir tevhit halinde şüphesiz üç muhtelif müessesenin işletme, levazım, fen, hukuk, idare meclisi, makine fabrika ve emsali teşkilâtları birleşecek ve memur adedinden haylı tasarruf temin edilebilecektir. Meselâ, Seyrisefain'in bugünkü teşkilâtını bir az takviye ederek limanda bütün seyrüseferi temin mümkündür. Bu iş te yalnız Seyrisefain'in halledeceği işlerden değildir."

Hindenburg'un namzetliği

BERLİN, 15 A.A. — Kyfhausebund ismindeki sağ cenaha mensup büyük sabık muharipler cemiyeti, dün Berlinde aktetmiş olduğu bir konferansta uzun ve çetin müzakerelerden sonra Hindenbourg'un namzetliği lehinde rey vermiştir.

Kyfhausebund'un merkez reisi ceneral Von Horn, bu sabah reisicumhurun nezdine giderek bu kararı müşarünileyhe iblâğ edecektir. Binaenaleyh, Berlin belediye reisi M. Sahm'ın riyaseti altında bulunan ve Hindenbourg'un namzetliği lehinde takriben 2,300,000 rey toplamış olan komite namına mumaileyh tarafından yarın öğleden sonra yapılacak teklifi mareşalin kabul etmesi artık şüpheden âzade görülmektedir.

Hindenburg ve komünist Thaelmann'a

BERLİN, 15 A. A. — Hindenbourg, Alman reisicumhurluğuna namzetliğini koymağı kabul etmiştir. Mumaileyh, ilk intihap devresinde komünist Thaelmann ve kat'i surette olarak Hitler'in rekabetile karşılaşacaktır.

M. Hitler, bu hafta zarfında imperatorluk meclisine Brunswick hükûmetinin fevkalâde murahhası olarak tayin edilmek suretile Alman tabiiyetini iktisap edecektir.

Berlin siyasi mahafilinde iki defa intihaba müracaat edilmesinin zarurî olacağı ve fakat Hindenbourg'un muvaffakiyetinin şüphesiz bulunduğu ümit edilmektedir.

Kin

İSTOKHOLM, 15. A. A. — Gorteborg'dan bildiriliyor: İkinci ve üçüncü katları yıkılan ve enkazı altında uykuda bulunan dört aile kalan evi bu suretle berhava eden adam, boşamış olduğu karısından intikam almak isteyen bir kocadır.

Şimdiye kadar üç na'ş çıkarılmıştır. Zevce, yalnız yaralanmakla kurtulmuştur.

Bir divarcı olan katil intihar etmiştir.

Iranla aramızda Halledilecek Mesele kalmadı

(Başı 1 inci sahifede)

de Murat Beylerle İş Bankası ve Millî Reassurans şirketi erkânı tarafından samimî bir surette karşılanmışlardır.

Bize verilen malûmata göre Mahmut Celâl Beyin İran seyahati, iki memleketin iktısadî ve ticarî münasebetleri noktai nazarından çok faideli olmuştur. Celâl Beyin kanaatine göre her iki memleketin ihtiyaç ve menfaatlerine tevafuk eden ve birlikte başarılması mümkün olan bir çok işler mevcuttur. Hariciye vekilinin son seyahati, komşu memlekette çok iyi tesirler bırakmış, gerek hudut meseleleri ve gerek küçük büyük bazı ihtilâflar ve bilhassa bazı anasırın tahrikâtı yüzünden hâsıl olan infialler, son temas ve ziyaretten sonra tamamen zail olmuştur. Bugünkü İran, yeni esaslar dahilinde inkişaf yolunu tutmuş, Şahın yüksk idar ve hâkimiyeti altında tedricen yüksel mekte bulunmuştur.

Mahmut Celâl Bey, Moskovada da ayni samimî ve sıcak bir muhabbetle karşılandıklarını, Rus dostlarımızın Türklere karşı büyük bir sevgi beslediklerini ilâve etmitşir.

Izmirde Tevkifat

(Başı 1 inci sahifede)

le İbrahim ve İbrahimin zevcesi Melâhat, hemşiresi Makbule, annesi Melek Hanımlar yakalanmışlardır. Yakalananlar arasında tütün amelesi olan birçok kadınlar da bulunmaktadır. Maznunlardan bazılarının evlerinde yapılan taharriyatta elde edilen mühim vesaik komünistlerin Türkiye faaliyet merkezini meydana çıkaracak mahiyette bulunmaktadır.

Zabıta çok ketum davranmaktadır. Nezaret altına alınanlardan bazıları tevkif edilmiştir. Kadınlardan tahliye olunanlar vardır.

İstanbulda da tevkifat yapılacak mı?

Komünistlik meselesi hakkında burada (Vilâyet ve polis mehafilinde) yaptığımız tahkikatta şu cevabı aldık:

"— Gazetelerde gördük. Buraya bir iş'ar vaki değildir. Vaki olursa icabına göre hareket edilir. Re'sen bir tahkikat yoktur."

Tahdidi teslihat konferansında

CENEVRE, 15 A.A. — Tahdidi teslihat konferansı bürosu, bu mesainin seyrini takip etmek üzere bugün öğleden sonra toplanmıştır.

Bilhassa Almanya'nın istediği gibi birçok memleketler hatiplerinin söz söylemek isteyip istemedikleri hususunun anlaşılması mevzuu bahsedilmiştir.

Böyle bir usul, umumî müzakerenin uzayıp gitmesini intaç edecektir. Şüphesiz büro, buna bihakkin mâni olmak isteyecektir.

Hindistanda tevkifat

LAHORE, 15 A.A. — Dün sabah Peşavere mütevecihen hareket etmiş olan kongre reisi serdar Sardul Singh, Shandara istasyonunda tevkif edilerek Lahore gönderilmiştir, Begale'li müslüman rücsadan Mevlâna Kemal Esat, M. Singh'ın yerine kongre reisliğine tayin edilmiştir.

KEŞMİR, 15 A.A. — Kolti ve Rajouri ehalisi arasında bir nehze galeyan hüküm sürmektedir. Buralarda hükûmet kuvvetlerinin isyanı basdırmış olduğu zannediliyor.

Müslümanlardan mürekkep bir grup, Dhanise kasabasına hücum etmiştir. Mültecilerle beraber bir müfreze polis memuru kasabayı müdafaa etmişlerdir. Polisler, ateş açmışlardır. 5 maktul vardır.

M. 2 Tahtelbahirinin çıkarılması tehir edildi

LONDRA, 15 A.A. — Pordsmouth'dan Times gazetesine bildirildiğine göre M 2 tahtelbahirinin çıkarılması için yapılan ameliyat tehir olunmuştur.

Dalgıçların içinde çalışmakta oldukları Tedwordh vapuru ile Moodale tahlisiye gemisi üssülharekelerine avdet etmişlerdir.

Sun'î tedbirler Ve şeker piyasası

(Başı 1 inci sahifede)

Trakya mıntakasının ihtiyacı için ayırdığı şekerden bir mikdarını daha piyasaya çıkarmış ise de bu mikdar, talep ve ihtiyacı tatmin edecek kadar olmadığından fiatlerin yükselmesi ihtimali daima mevcuttu. Bu vaziyet karşısında Uşak fabrikasının şekerlerinden istifade edilmesi düşünülmüş ve bu fabrikanın kendi ihtiyacından fazla olan şekerlerinin İstanbul piyasasına yetiştirilmesi hususu temin edilmiştir. Uşak şeker fabrikası, esas itibarile bu karara varmıştır. Binaenaleyh bundan böyle İstanbul piyasasında kâfi mikdarda Uşak fabrikasının eşkerleri satılacak ve bu suretle şekerin fahiş surette yükselmesine mâni olunacaktır. Ancak Uşaktan buraya eşker sevkinin icap ettirdiği fazla masraf, tabi atile fiatler üzerinde de kendini bir mikdar hissettirecektir.

Bizim tahkikatımıza nazaran gümrükte üçyüz vagon kadar şeker stoku mevcuttur. Bu şekeri getiren tacirler, şekerin ihracına müsaade için hükûmetin muvafakatini rica etmişlerse de hükûmet âcil ve kat'î bir zaruret görmedikçe kontenjan esaslarına sadık kalmağa karar vermitşir. Filhakika bugünkü vaziyette henüz böyle âcil ve kat'î bir zaruret yoktur. Diğer taraftan zannedildiğine göre bazı kimseler millî fabrikalardan satın aldıkları şekerleri stok halinde muhafaza etmekte imişler. Maksat, ileride fiatler yükseldikçe bunları piyasaya çıkarmaktır. Herhalde yerli fabrikaların şekerleri bitmeden ve hele ötede beride stok şeker bulunmadığına kanaat gitirmeden hükûmetin kontenjan esasını bozacak bir karara varması tahmin edilmiyor. Bu işte halkımızın da bir vazifesi vardır.

Bugünkü vaziyet ve ihtiyacımıza çok uygun olan kontenjan politikasının muvaffak olması için halkımızın da yardım etmesi lâzımdır. Bu yardım en evvel istihlâk mikdarının azaltılması, Uşak ve Alpullu fabrikaları tarafından şeker fiatının yükselmemesi için alınan tedbirlere riayet edilmesi, alâkadarların fazla stok yapmak hevesine kapılmaması suretile yapılabilir. Her halde yapılan hesaplara göre millî fabrikalar kendi mevcutlarile şeker fiatinin fazla tereffüüne meydan vermeksizin vaziyeti idare edebilmeleri mümkündür. Esasen dört beş ay sonra da yeni mahsul, idrak edilecektir.

Bir Yunan vapuru Karaya oturdu

İSTANBUL, 15 A.A. — Karadeniz Boğazı methaline takriben 60 mil mesafede Rumeli sahilinde İğneada mevkiinde sekiz yüz ton hububat yüklü Yunan bandırralı Evangelos Nomikos vapuru şiddetli fırtına ve tipi dolayısile kayalara çarparak rahnedar olmuş, batmak tehlikesindenn kurtulmak için İğneada limanında kaptanı tarafından kuma oturtulmuştur. Türk gemi kurtarma şirketinin Sezar tahlisiyesi derhal mahalli kazaya gitmiş ve kurtarma ameliyesine başlamıştır.

Irlanda'da iki cinayet

DUBLIN, 15 A.A. — Sabık parlâmento azasından ve önümüzdeki intihabat namzetlerinden M. Reynolds ile bir polis hafiyesi, Foxfield de revolverle itlâf edilmişlerdir. Polisçe şüphe edilen bir şahsı, cinayeten biraz sonra tevkif etmişlerdir.

Fransanın haricî ticareti

PARİS, 15 A.A. — Kânunusani içinde ithalât 2340 ve ihracat 1806 milyon franktan ibaret bulunmuştur. Bu miktarlarda 1931 kânunusanisine nazaran 1445 ve 765 milyonluk bir tenakus ve harpten evvelki son tabiî sene addolunan 1913 kânunusanisi zarfındaki ithalât ve ihracat yekûnlarına nazaran 1630 ve 1388 milyon franklık bir tezayüt vardır.

Inhisarların Nakli

(Başı 1 inci sahifede)

Asım, tuz inhisarı umum müdürü Mehmet ve barut inhisarı umum müdürü Lütfü Beylerden mürekkep olan bu komisyon dün ilk defa olarak tütün inhisarı umum müdürü Hüsnü B. nezdinde toplanmıştır. Dün içtimada raporun heyeti umumiyesi üzerinde ihzarî surette müzakere cereyan etmiştir. Komisyon bugün tekrar toplanacak ve bu hafta sonuna kadar mesaisini ikmale çalışacaktır.

Teftiş heyeti reisleri verdikleri raporda inhisarların bazı kısımlarının birleştirilerek Ankara'ya nakllerinin esas itibarile aleyhinde bulunmuşlardır. Raporda mudafaa edilen noktai nazara göre, inhisar idareleri ancak piyasa ve ticaret merkezi olan İstanbul'da hükûmet ve hazineye nafi olabilirler. Inhisarların mevcut teşkilâtını parçalayarak şubelerden bir kısmını Ankara'ya nakletmek diğer bir kısmını İstanbul'da bırakmak idarî ve teknik noktai nazardan doğru görülmemektedir.

Raporda bu mütalea serdedildikten sonra inhisar idarelerinin mutlaka Ankara'ya nakli arzu edildiği tadirde, bütün teşkilâtile kül halinde nakli daha muvafık olacağı ve kül halinde nakledilmediği takdirde bunun ticari ve teknik noktai nazardan bazı zararları mucip olacağı beyan edilmiştir.

Bu raporda serdedilen mütalealar kat'i mahiyette değildir. Bu raporu ikinci derecede tetkike memur ve inhisar idareleri umum müdürlerinde mürekkep komisyon bu hususta de bir karar vererek raporunu İnhisarlar ve Gümrükler vekâletine gönderecektir.

Amerikada içki istiyenler çoğalıyor

HAVRE, 15. A. A. — Amerikada bir tedris vazifesi ifa ederek ve orada Los Angeles ve Vashington darülfünunlarında baş ve botun cerrahisi hakkında dersler vererek avdet etmiş olan professeur Portmann avdetinde içki memnuniyet ihakkında bir takım suallere maruz kalmıştır. Zira mümaileyh, şarabın memuiyeti tıbbı komitesinin reisi bulunmaktadır.

Professeur demiştir ki: İçki memnuiyeti aleyhindeki hareket Amerikada gittikçe kuvvet peyda etmektedir, yakın bir istikbalde kanunun tadil edilmesi muhtemeldir, fakat hemen şimdi değil.

Birçok hükûmetlerin âyan meclisindeki temsil tarzı, halkın hissiyatı ile kanunî mümessillerin hissiyatın arasında hakiki bir talâk vukubulması gibi garip bir netice tevlit etmiştir.

Meselâ ancak 80,000 nufusu olan Nevada hükûmeti, 13 milyon nufusu olan Nev-York hükûmeti ile ayni siyasî salâhiyete sahip bulunmaktadır. Nufusu pek çok olan birçok hükûmetler, içki memnuiyeti aleyhindedir. Adet itibarile de olsa âyanın reyleri memnuiyet lehindedir, halbuki Amerika milletinin mühim bir ekseriyeti içki memnuiyeti kanununu tadil etmek izaruretini hisseylemektedir.

1935 senesinde eskeriyetin kanunun yeniden tetkikine taraftar olacağı ümit olunabilir.

Birçok kuvvetli birlikler vücude getirilmiştir, bunların en mühimi içki memnuiyeti aleyhindeki kadınlar birliğidir.

Reisicümhur, ahiren şöyle bir söz söylemiştir:

" Amerikada içki memnuiyetini ortaya çıkaran kadınlar olmuştur,bu memnuiyeti yine onlar kaldıracaklardır."

Saint Pierre kilisesinde şüpheli bir paket

ROMA, 15. A. A. — Dün akşam Saint Pierre kilisesi kapatılacağı esnada kilise hizmetçilerinden biri Papa üçüncü Innocent'nin mekamini tezyin eden arslan heykellerinden birinin yanında son derece ağır, şpheli bir paket bulmuştur. İçinde ne olduğu anlaşılamıyan bu paketi Papalık Jandarmaları yeni Vaticane istasyonunun karşısındaki çeşmeye atmıştır. Hiçbir hadise olmamıştır. Bir sui kast mevzuu bahis olup olmadığı süali şayan görülmetkedir.

Bu son günlerde Saint Pierre kilisesinde birçok merasim yapılmış olduğundan her türlü ihtimaller hatıra gelmektedir.

Geçen yazda yine böyle bir paket bulunmuş ve nakledilmiş olduğu Belvedere 'e yakın bir çayında bir kaç saat sonra infilâk etmiştir.

Köstencede tevkifat

BUKREŞ, 15 A.A. — Romanya emniyeti umumiye idaresi, Köstence'de bir komünist teşkilâtı meydana çıkarmıştır. 6 komünist tevkif edilmiştir

Halkevleri Teşkilâtı

C. H. F.nın en yeni ve en mühim bir hamlesi olan bu teşkilâtın program ve talimatnamesini neşrediyoruz..

(Dünkü nüshamızdan mabat)

4 — Köylerden gelen tedaviye mühtaç çiftçiler ve ailelerinin şehir ve kasabalarda barındırılması ve tedavileri ve fakir işçiler ve aileleri hakkında ayni yardımda bulunma vazife ayrılır.

5 — İşsizlerin iş bulmalarına delâlet olunur.

6 — Şube bütün bu vazifelerin yapılabilmesi için varidat membaları arar. Bu maksatla münasip zaman ve fırsatlarda mahallin icapları na uygun müsamere veya tenezzühler tertip eder veya ettirir.

6 — Halk Dershaneleri ve Kurslar Şubesi.

1 — Halkın seviyesini yükseltecek her türlü okutma ve yetiştirme hareketlerinin ilerleyip genişlemesini temin ve himaye maksadile her Halkevinde bir (Halk dershanesi ve kurslar şubesi) açılacaktır.

2 — Bu şube mahallî idarelerle belediyelerin ve hususî teşebbüs erbabının :

Okutup yazdırmak.

Ecnebi lisanı ve fen dersleri vermek.

San'at öğretmek.

Amelî hayat bilgileri talim etmek.

Gibi ferdî takviyeye matuf teşebbüslerini yakından ve sağlam bir adâka ile takip ederek istenilen şekilde çalışmalarına ve istenilen neticeye varmalarına yardım eder. Teknik ve ihtisas ve mektep kursları açtırmağa bilhassa ehemmiyet verir

3 — Halkevlerinde bu bilgi müesseselerinden mümkün olusa hepsi olmazsa birkaçı açılacaktır.

Ders ve kurslarda vatandaşların fikrî seviye ve tahsil derecelerine göre okumak, tarih ve yurt bilgileri, medenî bilgiler, ecnebi lisanı, hesap, muhasebe usulü ve makine yazısı gibi hayatı akzanmak için faydalı olan dersler metot ve usulleri dairesinde öğretilir.

4 — Halkevlerinde açılacak dershane ve kursların muallimleri fahrî dir. Vatandaşları okutmak ve öğretmek suretile hayat mücadelesinde daha kuvvetli ve muvaffakıyetli bir hale getirmek gibi çok şerefli olan bu vazifeyi kıymetli arkadaşlarımız esirgemezler.

5 — Halkevleri müsait olmadığı takdirde derhane ve kurslar tedarik edilecek başka münasip yerlerde açılır.

6 — Halkevlerinin açacağı dershanelerin ve kurslarının idareleri bu şube komitesinin yapacağı ve Halkevi idare heyetinin tasdik edeceği hususî bir talimata tabidir. Bu şube hususî idarelerle belediyeler tarafından açılmış olan darshanelere mümkün olan yardımlarda bulunur.

7 — Halk dershanelerinde yetişen her devre mezunlarının şehadetnameleri bütün Halkevinin iştirakile şereflerine yapılan toplanmada merasimle dağıtılır.

8 — Hususî teşebbüslerle açılmış bu kabil mektepler ve kurslar mezunlarına ait şehadetnamelerin de bunları yetiştiren müesseselerin talebi ve muvafakati ile Halkevi salonunda ve ayni merasimle dağıtılması muvafık olur.

7 — Kütüphane ve Neşriyat Şubesi.

1 — Kütüphane ve okuma Odaları.

Kütüphaneler halk bilgisinin ilerlemesinde başlıca âmillerdir; Bu sebeple her Halkevinin bulunduğu yerde bir kütüphane, bir okuma odası bulunmak Halkevinin ilk tesis şartlarından sayılır ve kendi binası müsait oldukça burada bir kütüphane, bir okuma odası ayrılır. Binası müsait olmayan veya mevcudu ve tesisatı kâfi gelmeyen yerlerde bir kitap dolabı veya rafı olsun bulundurulur. Halkevleri kendi kütüphanelerini, okuma odalarını kendi binalarından ayrı yerlerde de açabilirler.

Bulunduğu şehir ve kasabada umuma açık bir kütüphane bulunsa bile her Halkevi gene kendi kütüphanesinin esasını kurar veya kurucaya kadar elde bir başka kütüphaneyi bir ihtiyaç bilir ve bunu herkes için bir ihtiyaç haline getirir.

2 — Okunacak Tedariki.

Bir kütüphaneyi zenginleştirmek için şu yollardan gidilir:

a — Aynen kitap, gazete, mecmua gibi matbuaların ve fotoğraf kolleksiyonlarının, albüm ve haritalarının sahipleri, muharrir veya naşirleri veya alıp okuduktan sonra kendilerinde saklayanlar tarafından kütüphaneye teberruları teşvik olunur.

b — Fırka neşriyatı, Hâkimiyeti Milliye, Vekâletlerin eski ve yeni neşriyatı, Resmî Gazete ve zabıt ceridleri gibi merkezin meccanen veya kararlaştırılacak fiyatiyle temin edeceği eserler alınır.

c — Gerek doğrudan doğruya, gerek belediyelerden alınma suretile idare heyetleri bütçelerinden yapılacak yardımlarla münasip eserlerden satın alınır, abone yazılır. Hangi eserlerin satın alınması münasip olduğu volunda umumî idare heyetince de tenvir ve tavsiyede bulunulur.

ç — Bir kütüphaneye bir eserin ayni nüshası taaddüt ettiği zaman, fazlalarla kütüphanede eksik eserler, müadili temin edilmek şartiyle değiştirilir.

d — Şahsî kütüphanelerde bulunup okutulmasında fayda görülen kitaplar iğreti alınabilir veya münasip bedellerle kiralanabilir.

Şube, millî harsı besliyecek eserleri ziyadeleştirmek ve mümkün olduğu kadar her zümrede okuma zevkini uyandırmak için mümkün ve münasip olan her tedbiri alacaktır; Umumî idare heyetince tavsiye olunan kitap ve gazete okuyucularının artmasına gayret edecektir; kendi başlarına kitap ve gazete almayanların bu arzusunu lüzumunda müşterek alım çareleri bularak tanzime çalışacaktır.

Şubeler, ne gibi neşriyata ihtiyaç duydukları hakkındaki mütalealarını raporlarında yazacaklardır.

3 — Kütüphane ve Okuma Odalarının idaresi.

Her kütüphanede bir fihrist tutulur. Fihrist, kitabın kütüphane numarasını, adını, nevini, kaç kitap veya kaç cilt olduğunu, yazanın adını, kaç sahife olduğunu, nerede, hangi matbaada basılmış veya yazılmış bulunduğunu, teberrü edilmişse kimin tarafından teberrü edildiğini, ayni zamanda eserin bir hususî vasfı varsa onu bildirir.

Fihrist, kütüphanenin de demirbaş defteridir. ve bir nüshası fırka idare heyetinde bulundurulur. Başka nüshaları çıkarılarak isteyenlere verilir.

Her kitabın üzerine fihristteki numara yazılır; bu numara gazete ve mecmualardan devam etmekte olanların yalnız eldeki ilk nüshalarına konulur. Kitaplar bunun üzerine tasnif olunur.

Kütüphane ve okuma odalarına ayrı bir dolap dolduracak kadar çok eser teberrü edenlerin adı takdir yerinde kütüphanenin bir görünür yerine açıkça yazılır ve o kısım onun adı ile anılır ve fihristlerde ayrı bir yer verilir.

Kütüphanelerde ve okuma odalarında okuma parasızdır. Kütüphane ye mal olan bir şey dışarıya çıkarılmaz.

Kütüphane ve okuma odasında ve ya fırka ocaklarında veya mahalle ve köy odalarında ve bazı yerlerde kendiliğinden mahalle külüpleri halini alan kahvelerde yerine göre münasip mevsim ve zamanlarda birer açık okuma günü ayrılabilir. Ve böyle zamanlarda şubenin ayrıcağı açık ve sindirerek okuma kabiliyeti olan bir vatandaşa münasip görülen bir eser yüksek seale okutulur. Ayni maksatla bir Halkevinin kütüphane şubesi, bulunduğu yerden uzak köy ve kasabalara giden böyle okuyucuların gittikleri yerlerde de bu vazifeyi yapmalarını temin edebilir.

4 — Neşriyat.

Bu şube fırkanın ayni zamanda neşriyat işlerini de yardımcı bir uzvu olarak çalışır. Ve telgraf, telsiz telgraf, radiyo veya sair muhabere ve tenvir vasıtalarından istifade edilerek bu vasıtalarla veya hususî tamimlerle halk arasında yayılması iltizam olunan malûmata geniş bir intişar sahası teminine gayret eder.

8 — Köycüler Şubesi.

1 — Köycüler şubesinin esas vazifesi; köylerin sıhhî, medenî, bedîî inkişaf ve tekâmülüne, köylü ile şehirli arasında karşılıklı sevgi ve tesanüt duygularının kuvvetlenmesine çalışmaktadır.

2 — Şube, muhit köylerini mümkün olduğu kadar sık ve çok olarak Halkevi umumî müsamerelerine ve halkevi mensuplarını da müsait mevsimlerde köylerde tertip edilecek kır bayramlarına davet suretile sevişme ve anlaşma vesiyle ve vasıtaları hazırlar.

3 — Halkevinin dersane ve kurslar şubesi ile çalışma birliği yapmak suretiyle mümkün olan yerlerde köylüyü okutmıya çalışmak, temasa girişilen köylerde 15 günde bir yazı bilmiyen köylülerin mektuplarını yazmak ve içtimaî yardım şubelerinin müzaharetiyle hasta köylülerin şehir sıhhat ve bakım müesseselerinde muayene ve tedavilerine rehberlik etmek köycüler şubesinin vazifeleri cümlesindendir.

4 — Şube, malûl ve bilhassa harp malûlü köylülerle şehit köylülerin aile ve yetimlerini himayeye ve bunların kasabada kendileri için takibi müşkül veya imkânsız resmî işlerini kolaylaştırmağa ve neticelendirmeğe çalışır.

5 — Bütün köy muallimleri hayat ve mevcudiyetlerini köylünün yükselmesine ve saadetine vakfetmiş olmak itibarile, Halkevi köycüler şubesinin tabiî azasıdırlar.

9.— Müze ve Sergi Şubesi.

1 — Müze ve sergi şubesi: A) Halkevi müzesi B) Sergiler grupu olmak üzere iki grupa ayrılır.

2 — Müze grupunun iştigal ve faaliyet sahası başlıca şunlardır:

A) Mensup olduğu halkevi mıntakasındaki tarihî eser ve abidelerin iyi muhafazası hususunda alâkadar resmî makamları tenvir eder. Bu eserlerin muhafazası maksadiyle teşekkül eden hususî cemiyetlere muzaharet eder.

B) Halkevinin bulunduğu yerde resmî müzeler varsa onları zenginleştirmeğe, eksiklerini tamamlamaya, yoksa bunların kurulmasına çalışır. Tarihî abidelerin fotoğraflarını almak, mümkün olan yerlerde alçıdan küçük modellerini yaptırmak, üzerlerinde ikyazıların fotoğraf veya kopyelerini almak.

C) Teberru veya maddî imkân varsa satın alma suretile tarihî kıymeti haiz eski yazılar, ciltler, tezhipler , divanlar, minyatürler, çiniler, halılar ve nakışlar gibi millî kültür vesikalarile eski millî kıyafetler, oyalı yazmalar, çevreler, eski kılıçlar, yatağanlar, tüfekler,tabancalar ve alelumum silahlar, sedef, altın, gümüş ve sair kakmalar ve oymalar gibi millî etnografya vesikalarını toplamıya çalışmak suretile mahallî müzelerin tevessü ve teşekkülüne hizmet eder.

3 — Sergi grupu birisi (güzel sanatlar) a, diğeri millî mamulât ve mahsulâta ait olmak üzere ikiye ayrılır. Her birinin başlıca iştigal ve faaliyet sahaları şunlardır:

A) Güzel sanatlar kısmı gerek halkevi mıntakasında, gerek memleketin diğer taraflarında bulunan ressamların, heykeltıraşların, mimarların, tezhipçilerin ve emsali sanatkârlarla temasa girerek, bunların gönderilme masrafları kendilerine ait olmak üzere muvakkat veya daimî surette teşhir edilmesini istiyecekleri eserleri Halkevi binası içinde halka tanıtır; muhtelif müesseselerle kulüplerde, gazinolarda, kahvelerde, ticarethanelerde millî bedîî zevkimizi yükseltecek eserlerin yer bulmasını ve memlekette hakiki sanatın revaç kazanmasını temine çalışır.

B) Sergi kısmı: Memleketin her tarafındaki alâkadarların yine daimî veya muvakkat kaydile ve kendi masraflariyle gönderecekleri millî mamulat ve mahsulat nümunelerini teşhir eder. Alım ve satıma şube namına filen vasıta olmamakla beraber mal sahiplerinin adresleriyle malların satış şartlarını muhite tanıtır.

C) Millî Tasarruf ve İktisat şubelerinin bulunduğu ve bu işi bizzat görmek istediği yerlerde halkevi sergi kısımlarının vazifesi bu cemiyet şubelerine müzaharetten ibaret kalacaktır.

(BİTTİ)

Heyecanlı Bir dava

PARİS, 15. A. A.— Matin gazetesinden: M. Paul oncour, Cemiyeti akvamdaki müzakereleri birdenbire bırakarak Surey'nin Asyayi Suğrada olduğunu istinaf mahkemesinde iddia etmiş olan M. Millerand'a karşı bu kıt'anın orada olmadığını iddia ve isbat etmek için Paris'e gelmiştir.

Filhakika son seneler zarfında Berut'ta vefat etmiş bir Lübnan'li iki oğluna 150 milyon bıraktığı halde 4 kızına hiçbir şey bırakmamıştır. Mezkûr Lübnan'lı, Fransız tabiiyetini iktisap etmiş olduğundan dolayi 4 kızı Fransız veraset kanunundan istifade etmek istemişler ve Paristeki biraderlerini mahkemeye celbetmişlerdir. Mahkemede mümaileyhımanın vekili esbak reisicümhur M. Millandır. Ve mahkeme kendilerinin tezini kabul etmiştir.

Bir Çinli, güzellik kralıçesine âşık

PARİS, 15. A. A.— Macar gazeteleri, 1931 senesinde Mis Macaristan ilân edilen Matmazel Snca Lanpel'in, ahiren Nis şehrinde Şanghay'ın ipek tacirlerinden çok zengin bir Çinli ile tanışmış olduğunu yazıyorlar. İki genç arasında hemen bir muaşıka başlamış ve Nis Macaristan'ın validesi bir izdivaç talebi muvacehesinde kalmıştır. Güzel kızın validesi meseleyi derhal zevcine bildirmiş ve telgrafla şu cevabı almıştır.

" Şiddetle reddediniz, Şanghay şehri bugünlerde ikameti çok tehlikeli olan bir mahaldir."

Redde uğrıyan nişanlı anlaşılan kendisini mağlûp addeylemiş ve işlerinin tesviyesi için acilen Şanghay'a azimet eylemiştir. Pek yakında avdetle Budapeşte'de ikameti ihtiyar edecektir.

Muhabir mektubu

Samsun-Çarşamba hattı Terme'ye kadar uzatılacak mı?

Bu hat bir zahire ambarımıza altın akıtacaktır..

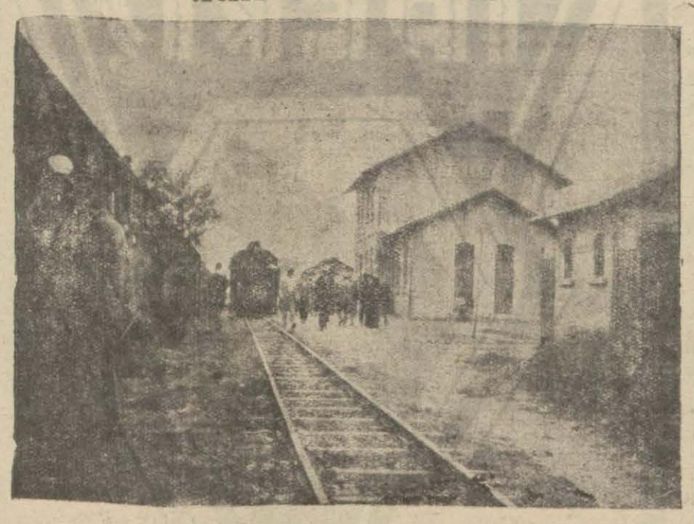

Sahil demiryollarında Teke istasyonu - telâki noktası

SAMSUN: Çarşanba ve Terme kazalarını Samsun'a çok yaklaştırmış olan sahil demir yolu, vilâyetin ziraat ve ticaret âleminde büyük bir inkişaf husule getirmiştir. Bu hayırlı işe teşebbüs eden ve 25 sene müddetle imtiyaz mukavelenamesini akteden Canik meb'usu Şükrü Beydir. Nemli zadeler bu iş için (250,000) lira sermaye koyarak müessis olmuşlardır. Demiryolu 926 senesinde işlemeğe başlamış ve bir anonim şirket halinde devam eylemekte bulunmuştur.

Kudret, rekabet, konfor

Hattın genişliği 75 santim ise de geniş hatların kudret ve kabiliyetini haizdir. Edevatı müteharrikesi ve umum vesaiti modern bir şekildedir. Evvelce kamyonların rekabeti yüzünden müteessir olan demir yolu idaresi tarifeleri tadil ederek fiatlerde tenzilât yapması ve günde iki defa olan trenleri de üçe iblâğ eylemesi sayesinde kamyonların rekabeti artık kalmamıştır. Esasen kamyonların yollarda devrilmesi ve istiabından fazla yolcu alması ve bu suretle nüfus ve eşyaca zayiat husule gelmesi yüzünden herkes demiryollarını tercih eylemektedir. Trenlerde elektrik tenviratı varsa da mesafenin iki saat kadar kısa olmasından dolayı şofaj tertibatı yapılmamıştır. Samsunda o kadar kar yağmamakla beraber hatırı sayılır derecelerde kuru soğuklar yaptığından vagonların ısıtılmasına çok ihtiyaç vardır. Herkes gibi ben de bu vagonlarda soğuktan müteessir olduğumdan kendimi kendi nefesimle ısıtmağa uğraşıyordum!

Terme ve Bafraya kadar uzatılacak mı?

Demiryolunun Termeye kadar uzatılması mukarrerdir ve şirket bununla meşğuldür. (Terme) Türkiye nin bir zahire anbarı olduğundan hattın oraya kadar uzatılmasında azim faydalar vardır. Bu sayede kazanın ziraat ve iktısadiyatı yükselecektir. Bafra için henüz bu bapta bir teşebbüs olmadığını haber aldım. Bununla beraber Bafra ihmal edilecek bir kaza değildir. Demiryolunun ilk fırsatta oraya kadar uzatılması da çok isabetli bir hareket olur.

Kâr ve zarar

Bu demiryolu kendi kendine işletme masrafını temin eylemekte ve ka'iyen zarar etmemektedir. Arttırdığı paraları eski borçlarına yatırmış olduğundan şimdi borçlu vaziyetinden kurtulmuştur.

İdarede intizam

Askerî mütekaitlerinden Muhsin Bey, üç seneden beri bu hattı pek vakıfane bir surette idare eylemektedir. Hattın idaresindeki intizam ve doğruluk şayanı takdirdir. Memurlar çok iyi seçilmiş ve herkes vazifesine can ve gönülden sarılmış olduğundan bütün halk bu idareden memnundurlar. Şimdiye kadar ihtilâs ve sair yolsuzluk vukua gelmemiş ve tüccara azamî teshilât gösterilmiştir.

Tarla fareleri

Samsunun Terme kazasından maada her tarafında tarla fareleri vardır. Vezirköprü ziraat memuru Saim Bey yeni bir âlet icat ederek ve kükürdü samanla yakıktan sonra körüklüyerek fareleri öldürmekte olduğunu işittim. Bu usul vilâyet dahilinde tatbik olunmuş ve çok faydası görülmüştür. Saim Beyin ilâcı çok ucuza mal olmaktadır. Bursada da Fora namile bir ilâç keşfolunduğunu bildirmiştim. Bütün Anadolu'da tarlalarımıza domuzlar, fareler ve ağaçlarımıza da haşerat musallat olmuşlardır. Bunlara karşı her tarafta seferberlik ilân eylemek lâzımdır. zeytin ağaçları bu yüzden çok hasara uğramıştır. Hükümet bütün kuvvetile mücadeleye başlamıştır. Mevzii tedbirler fayda vermez. Hep birden işe sarılmak sayesinde mücadele müsmir olabilir. Diğer hükûmetlerde askerlik dahi bu haşerat mücadelesine iştirak eylediklerini işittim.

Ticaret mektebi

Şehrin en maruf caddesinde ve bir bahçe içindeki bu mektebi ziyaret eyledim. Müdür Hikmet Beyin şuurlu idaresile temayüz eden bu mektep İktısat Vekâleti tarafından (1926) da tesis ve iki sene sonra Maarif Vekâletine devrolunmuştur. Mektep neharidir. Ve müddeti tahsil dört senedir. Mevcudu 15 kız ve 45 erkek talebeden ibarettir. Buraya ilk mektep mezunları alınmaktadır. Şimdiye kadar 21 talebe mezun olup bunlardan bir kısmı müessesatta çalışmakta ve bir kısmı da Avrupada tahsillerini ikmal eylemektedirler.

Tamirat ve yapılacak teşkilât

Mektebin tamirat faslından parası mevcut olduğundan bazı odalar ilâve edilecek ve bazıları da tadil ve tamir olunacaktır. Ayni zamanda:

1 — Hakikî bir kooperatif teşkilâtı yapılacak ve teşkilâtın her şekli bugün yaşayan kooperatifler halinde olacaktır.

2 — Spor.

3 — Kütüphane tesis edilecektir.

Mektepten çıkanlar bankalara intisap ederler ve serbest ticaret hayatında çalışırlar. Bu mektep memur olmak için değildir. Dördüncü sınıf talebesi öğleden sonra banka ve ticarethanelere giderek staj görürler bunlar mektep tarafından muntazaman kontrol edilirler. Mektepte gece ticaret kursu açılmak için vekâletten müsaade istenilmiştir.

Defterdarlık

Samsunun senevi varidatı bir buçuk milyon raddesindedir. Fazla varidattan her ay merkeze 40 — 50 bin lira irsalât yapılmaktadır. Borç için mevkuf olan kimse yoktur. Varidatın en çoğu kazanç, sayim, arazi, muamele ve bina vergilerindendir. Tahsilât yüzde yüzdür.

Ragıp KEMAL

Hicaz, Necit ve İtalya dostluğu

ROMA, 15. A. A.— İbnüssuut ile İtalya Konsolosu Hicaz ve Necit ve tevabii Krallığı ile İtalya arasında akdedilen dostluk ve ticaret muahedesini on Şubatta imza etmişlerdir.

Bu muahede ile İtalya İbnüssuudu Hicaz, Necit ve tevabbii Kralı olarak tanınmakta ve bu Krallık ile samimî dostluk münasebetleri ve iktisadî mesai iştiraki tesis etmektedir.

Memel meselesi

BERLİN, 15. A. A.— Tilsitt'de ortasında hududun geçmekte olduğu kraliçe Louis' köprüsünün ayağında Memel hadiselerine karşı bir protesto nümayişi yapılmıştır.

Nümayişte bulunan 5,000 kişi aşağıdaki nukatı eden karar suretini alkışlarla kabul etmişlerdir.

1 — Memel valisi M. Merkys'in azli,

2 — Direktuar reisi M. Bottcher' in yerine iadesi,

3 — Memel arazisinde normal vaziyetin iadetin tesisi,

4 — Memel meselesinin yeniden gözden geçirilmesi.

Bu içtimadan sonra Tilsitt ekalliyeti reisi M. Vidunas'a karşı hasmane bir takım nümayişler yapılmış ve polis mümaileyhi halkın tecaüzüne karşı himaye etmek için kendisine ikametgâhına kadar refakat eylemiştir.

Polis, bayraklarla donatılmış olan Litvanya konsoloshanesi önünde yapılmak istenilen bir nümayişi de menetmiştir.

Sanatkârları davet

Cümhuriyet Halk Fırkası İstanbul Vilâyeti İdare Heyeti Riyazsetinden:

İstanbul Halkevi teşkilât ve mesaisi hakkında görüşmek üzere Güzel San'atlar Birliği Edebiyat Şubesi muhterem azalarının şubatın 17 inci çarşamba günü saat on beş buçukta, musiki, resim, heykeltraş ve mimarî şubeleri muhterem azalarının da yine şubatın 18 inci perşembe günü saat on beş buçukta Cağaloğlundaki Fırka Merkezini teşrifleri bilhassa rica olunur.

Halkevi lisan dersleri

Cağaloğlunda halkevinde ötedenberi devam etmekte iken girip salgını ve bayram dolayisile tatil edilen türkçe ve ecnebi lisan dersleri evvelki proğram veçhile tekrar başlamıştır. Alâkadaranın devamı lüzumu ilân olunur

Tarihî Tefrika: 53

Sabatay Zevi

Nakleden: R. N.

Her sabah deniz kenarına inen bir kafile !

Sabatay'ın arkasına böyle sabahlarda bir kafile takılır ve onu seyrederlerdi!

Verilen müsaade üzerine Sabatay ile adamlarından her sabah küçük bir alay teşkil ederek hapisaneden dışarı çıkarak deniz kenarına gelirlerken sokaklara halk toplanıyor, merakla bu kafileyi seyrediyordu. Alayın arkasına takılıp gidenler de arttıkça artardı. Sabatayı takip edenlerin bir kısmı "Mesih,, e inanan yahudilerden, bir kısmı aleyhtarlarından, bir kısmı da bu alayı seyrederek eğlenenlerden mürekkepti. Sabatay soğuk havada denize girerek uzun müddet kalıyor, bu suretle yıkanarak mukaddes bir riyazet vazifesi yaptığına kani bulunuyordu. Sabatay Zevinin aleyhtarları her vakit gürültü çıkarmağa hazır bir halde fırsat arıyorlardı. Nihayet sadrazama müracaat edildi, "Mesih,, ile adamlarının her sabah deniz kenarına giderken muhafazaları için hükûmet tarafından müsellâh bir kuvvet terfik olunmağa başladı.

Fakat "Mesih" e iman edenler onu yalnız böyle her sabah deniz kenarına gelirken görmekle iktifa etmemeğe başlamışlardı. Nihayet tekrar sadrazama müracaat edildi. "Mesih,, in her istediği adamı, istediği saatte nezdine kabul edebilmesi için müsaade alındı. Bu suretle gerek "Mesih,, e iman edenlerden, gerekse sırf merak sevkile Sabatay Zeviyi görmek isteyenlerden bir çok kimseler her gün hapisaneye gidiyor, onu görebiliyordu. Sabatay kendisini görmek isteyenlerden hiç birini geri çevirmiyordu. Sabatay Zevi bu vaziyet karşısında artık kendisinin evvelce dediği gibi Kudüsteki mühtaç yahudilere para toplamak için oradan oraya giden bir adam olmadığını anlatmak istiyordu. Bilâkis kendisinin bundan daha büyük bir vazifesi vardı. Herkese bunu bir daha anlatmak lâzım geliyordu. "Mesih,, in mucizeler gösterdiğine emin olan taraftarları için Sabatay Zevinin bugün mahbus bulunması pek başka türlü tefsir ediliyordu. Sabatay Zeviye dair yeniden bir çok rivayetler çıkmış, ağızdan ağıza pekçok fevkalâdeliklerden bahsediliyordu. Meselâ onun tevkif ve hapsedilmesi etrafında şunlar söyleniyordu: Sabatay hiç bir zaman mevkuf bir adam gibi İstanbula getirilmemişti. Kendisi padişah tarafından kabul edilmek arzusile İstanbula gelmiş, bu hususta bilvasıta padişaha müracaat etmişti. Lâkin padişah Sabatayı kabul etmiyerek sadrazamına emir vermiş, Sabatayın ne istediğini öğrenmek üzere kendisile görüşmesini ve onu tevkif ettirmesini söylemişti. Bunun üzerine elli kişilik yeniçeri kuvveti Sabatayı tevkif etmek üzere yanına gittiği zaman yeniçerilerin ağası ne yapacağını şaşırmış, Sabatay Zeviyi tevkif edememitşir. Dönerek sadrazama gelmiş: Bu adamın herkes gibi olmadığını, ona el sürmeğe bile cesaret edemediğini söylemitşir. Yeniçeri ağası kafası kesilse bile Sabatayı tutmak gibi bir vazifeyi ifa edemiyeceğini söyleyince sadrazam bu sefer iki yüz yeniçeri göndermiş, fakat bu yeniçerilere kumanda eden diğer bir ağada Sabatay Zeviyi tutmağa cesaret edemeden dönüp gelmişti. İşte buna benzer bir çok efsaneler ağızdan ağza dolaşıyordu. Sabatay taraftarları bunları bir kat daha mubalâğalandırarak yayarken "Mesih,, in aleyhindekileri korkutmak istiyorlardı. Fakat Sabatayın düşmanları sade böyle efsanelerden korkarak susacak adamlardan ibaret değildi. Bir çoğu da "Mesih,, in kendisini kurtarması için neden hâlâ br mucize göstermediğini soruyorlardı. Buna karşı "Mesih,, in adamları tarafından verilen cevap şu oluyordu:

— Ne demek?.. Daha nasıl bir mucize istiyorsunuz?.. Sabatayın hâlâ sağ kalabilmiş olması herkesi şaşırtacak bir mucize değil midir?..

Sabatayın adamları kendisinin padişaha "Mesih,, oduğunu söylememiş olduğunu iddia ediyorlardı. Maamafih ne olursa olsun Sabatay Zevi etrafında söylenen şeyler, "Mesih,, in taraftarlarile aleyhtarları arasındaki münakaşalar genişledikçe genişliyor, Sabatay Zevi meselesi de bu suretle gitgide ehemmiyet kazanıyordu. Bunun sonu ne olacaktı?. Hapisanedeki Sabatay Zeviye kim olduğunu, yahudiliği kurtarmak iddiasında olup olmadığını sorsalar belki buna cevap olarak gene eskisi gibi sadece:

— Ben Kudüsteki yahudi fukaralarına para toplamak için oradan oraya dolaşan bir adamdan başka bir şey değilim!.

Cevabını verecekti. Lâkin Sabatay böyle söylese bile onun etrafındaki hareket gitgide büyüdüğü için kendisinin buna karşı ne yapacağı merak edilecek bir noktadır: Sabatayın şimdiye kadar şahsına hiç bir ziyan gelmemiş olması yukarıda anlatıldığı gibi ona dokunmağa lâzım olan cesarete kimsenin malik olmayışından ileri geliyordu!.. Sabatay Zeviye iltihak eden yahudiler her gün arttıkça nihayet devlet makamatı bunun nereye varacağını düşünmeğe başlamaktan, endişe hissetmekten kendilerini alamamışlardır. "Mesih,,i görmek için tehalük gösterenler yalnız İstanbul yahudileri değildi. Başka yerlerden de bir çok yahudi geliyor, Sabatayı görmek için onun bulunduğu hapisaneyi dolduruyorlardı. Bunların arasında her gün ekmek parasını çıkarmak için çalışmağa mecbur olan fakirler de pek çoktu. Maamafih Sabatay böylelerine kuvvet ve teselli vererek diyordu ki:

— Şimdi kaybettiğinizi çok geçmeden kat kat kazanacaksınız!..

Sabatayı görmeğe gelenler yalnız böyle kuvvet ve teselli arayan fakirlerden ibaret değildi. Zengin ve nüfuz sahibi daha bir çok yahudi de hapisaneye koşarak "Mesih,, i ziyaret ediyordu. Bunlar "Mesih,, in huzurunda başlarını eğerek kollarını kavuşturarak, onun iltifatına mazhar olmak için sessiz, hareketsiz, ayak üzerinde saatlerce durup bekleşiyorlardı. İstanbul yahudileri bir zamanlar Sabatay Zeviye karş ne kadar husumet ve muhalefet göstermişlerdi! Fakat o zamanlar geçmiş, şimdi tıpkı İzmirde "Mesih,, e gösterilen merbutiyet gibi derin bir his İstanbul yahudileri arasında da günden güne yayılarak kuvvet buluyordu. Eskiden Sabatay Zeviye düşman olanlar şimdi onun en sadık taraftarı oluyordu. İzmir de olduğu gibi İstanbulda da yahudiler işlerini , güçlerini, kazançlarını bırakarak ellerindeki mallarını dağıtmağa başladılar. Yahudiler alış veriş yapan İngiliz tacirleri bunun zararını herkesten evvel hissediyorlardı. Bu dünyaya ehemmiyet vermemek, "Mesih,, in açacağı kurtuluş devrine hazırlanmak üzere perhiz ve riyazete koyulmak lâzım geldiği kanaatine saplanan yahudiler git gide her şeyi ihmal ediyorlardı

(Devamı var)

Süt Veren Annelere **Fosfatlı Şark Malt Hulâsası** Kullanınız sütünüzü arttırır Çocukların kemiklerini Kuvvetlendirir.

İstanbul Belediyesi ilânları

Keşif bedeli 2648 lira 52 kuruş olan Topkapı mektebi etrafına yapılacak yaya kaldırım 7-3-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Teminat akçesi 198 liradır.

* Keşif bedeli 2442 lira 37 kuruş olan Üsküdar İhsaniye mektebi etrafına yapılacak yaya kaldırım 7-3-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Teminat akçesi (183) lira (50) kuruştur.

* Keşif bedeli 2371 lira 36 kuruş olan Azapkapı mektebi etrafına yapılacak yaya kaldırım 7-3-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Teminat akçesi 177 lira 50 kuruştur.

* Keşif bedeli 6193 lira 10 kuruş olan Anadoluhisar, Cihangir, Nişancı, Rami, Bakırköy, Yeşilköy mektepleri etrafına yapılacak yaya kaldırımları 7-3-932 pazartesi günü ihale edilmek üzere kapalı zarfla münakasaya konmuştur. Teminat akçesi 464 lira 50 kuruştur.

Teminat akçeleri nakden kabul edilmez. Ya Belediyeden irsaliye alınarak bankaya yatırılıp alınacak makbuz ve yahut hükûmetçe muteber tanınmış bankalardan getirilecek teminat mektubu ile olur. Talip olanlar yukarda yazılı işler hakkında şartname almak ve keşif evrakını görmek üzere her gün Levazım müdürlüğüne müracaat edilmelidir. Münakasaya girecekler teminat makbuz veya mektubu ile şartnamenin pullu bir nüshasını ve fen vesikasını teklif mektubu içerisine koyarak ihale günü saat on beşe kadar Daimî Encümene müracaat etmelidirler. (559)

Fatih belediyesi Müdürlüğünden: Şehremininde müceddeden inşa olunan mektebin bulunduğu karanfil sokağında yapılacak aldırım bedeli keşfi olan 744 lira 44 kuruş üzerinden kapalı zarf usulile münakasaya konmuştur. Zarflar Martın 7. inci pazartesi saat 14 de açılacağından talip olanlar depozito akçelerini daireye muracaatla İş bankasına yatırarak mezkûr günde Encümende hazır bulunmaları. (561)

Adliye vekâleti Adlî Tıp işleri Umum müdürlüğünden:

Mork şubesinde cesetleri teşhir ve muhafaza için yaptırılacak soğuk hava cihazı 25 gün müddetle münakasaya konmuştur. İzahat ve tafsilât almmak ve bu baptaki münakasa şartnamesini okumak istiyen taliplerin ihale günü olan 10 Mart 932 tarihine kadar her gün saat 12 den 14 te kadar soğuk çeşmede Adlî Tıp İşleri Umum Müdürlüğüne müracaatları. (557)

Darülâceze müdürlüğünden:

Nümune ve şartnamesi veçhile Darülâceze idarehanesine iktiza eden 50 adet yerli çocuk karyolasının kapalı zarf usulile münakasası 27 Şubat 932 cumartesi günü saat on üçte icra edilecektir. Taliplerin teminat akçelerile müracaatları. (457)

İkinci çocuğunuza da

Bir kumbara alınız!

Türkiye İş Bankası

Jandarma Satın Alma Komisyanundan:

Adet	Cinsi
5655	Gebre
7545	Kaşağı
7545	Fırça
3770	Sünger
1885	Kıl kolan
1885	Portatif hayvan su koğası
1885	Kayış yular başlığı
3770	İp kolan
3770	Yem torbası

Yukarda cins ve miktarı yazılı dokuz kalem mutabiye kapalı zarfla alınacaktır. Taliplerin şartnameyi ve nümuneyi görmek için her gün ve münakasaya iştirak için de Şubatın yirmi birinci Pazar günü saat on beşe kadar Gedikpaşadaki Komisyonumuza müracaatları. (396)

Nefis ipekli kumaşlar

İPEKİŞ

BURSA

İş Bankası'nın tesis ettiği büyük ipek kumaş fabrikası pek yakında mamulâtını piyasaya çıkaracaktır.

İPEKİŞ

Galatasaray Lisesi Müdürlüğünden:

Mektebimiz talebesinin Mart 1932 üçüncü taksit ders ücretlerinin tahsiline 25 şubattan itibaren başlanılacak ve bu muamele Martın ilk haftasına kadar devam edecektir. Ücretlerin tayin edilen şu müddet zarfında verilmesi lüzumu ilân olunur. (547)

Büyük Tayyare Piyangosu

12.ci TERTİP 2.ci KEŞİDE

11 Mart 1932 dedir

Büyük ikramiye: 35,000 liradır

Ayrıca bir de 20,000 liralık mükâfat

Milliyet Matbaası

NEFİS VE SERİ SÜRETTE

Her nevi evrakı matbua tab'ını deruhte eder. Notere ait bilcümle evrak, mektupluk kâğıt, zarf, kartvizit, muhtıra, reçete ve faturalar renkli olarak el ve duvar ilânları yapılır. Fiatlar mutedildir.

ADRES: *Ankara caddesi dairei mahsusa*

Telefon: 24310 - 24318 - 24319

Muallim Mubahat Bey Merhumun

Tercüme ettiği Amelî Hayat Alimi

(HERBERT N. GASSON) 'un

İDEAL BÜRO ve YENİ MÜŞTERI BULMAK SAN'ATİ

Eserleri gayet güzel bir şekilde intişar etmiştir. Bütün İş adamlarına tavsiye ederiz.

Tevzi mahalli: Milliyet Matbaası.

GAYRİ MÜBADİL BONOLARI

Piyasandan daha yüksek fiatle

ALINIR

İstanbul: Bahçekapu Anadolu Han No 26

İSMET ve AVNİ

Yün ve Pamuk İpliği ve Akmişe vesaire imaline mahsus Türk Anonim Şirketinden:

Şirketimiz nizamnamei dahilisinin 24 üncü maddesi mucibince hisedaran heyeti umumiyesi 21 Mart 1932 tarihine müsadif pazartesi günü saat 10 da Yenî Postahane arkasında İstanbul Hanındaki merkezinde 34 üncü defa olarak adiyen içtima edeceğinden nizamnamei dahilimizin 25 inci maddesine tevfikan lâakal 10 hisse senedine sahip olan hissedarlar heyeti umumiye içtimaında hazır bulunmak hakkını haizdirler.

Heyeti umumiyede asaleten veya vekâleten hazır bulunmak isteyen hisedarların hamil oldukları hisse senetlerini içtima gününe takaddüm eden on gün zarfında merkezi idaremize veyahut İstanbuldaki bankalardan her hangi birine tevdi etmeleri mecburidir.

Ruznamei müzakerat:

1 — Meclisi idare raporile şirketin 31 Kânunevvel 1931 tarihinde kapatılan bilânçosunun kıraati

2 — Murakıplar raporunun kıraati,

3 — Meclisi İdarenin temettü tevzii hakkındaki teklifatının tasdiki,

4 — Çıkan Meclisi İdare azasından iki zatın tekrar intihabı veyahut yerlerine diğerlerinin tayini.

5 — Murakıpler tayini ve ücretlerinin tespiti,

6 — Meclisi İdarenin ibrası ve meclisi idare azalarma verilecek hakkı huzurun tespiti.

ZAYİ — Galata İthalât Gümrüğünden verilmiş 106682 numerolu makpuz zayi olduğu ve yenisi alınmak üzredir. Eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. Çıkvaşveli.

İstanbul asliye mahkemesi birinci hukuk dairesinden: İstanbulda İpçiler caddesinde Fıçıcı sokağında 76-78 No. lu Elit fabrikası sahibi Todori Değirmenci oğlu ef. nin mukaddema Fenerde Taş merdivende Köroğlu sokağında 21 No lu hanede madam Evlâmbiyanın hanesinde oturan Marko Markopulos ef. aleyhine ikame eylediği alacak davasına müteallik berayi tebliğ göderilen dava arzuhalinin, müddaleyhin gösterilen ikametgâhı terk ettiği ikametgâhı hazırı da meçhul bulunduğu cihetle tebliğ edilmediği anlaşılmasına mebni H. U. M.K. nun 141 inci maddesi hükmüne tevfikan yirmi gün müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olduğu tebliğ makamına kaim olmak üzere ilân olunur.

Mahkemei asliye 4 üncü hukuk dairesinden: Fatma Naciye Hanım vekili Refik Habip Beyin evvelce Galatada kuledibinde brot hanında 6 No. lu dairesinde oturmuş Madam Matildi aleyhine açtığı gayri mübadil taktiri kıymet komisyonunca tahtı tevkife alınan ve müvekkilesi Fatma Naciye Hanıma ait bulunan 5000 liraya vaki müdahelenin men'i ve meblâğı mezburun hükmen tahsili hakkındaki davanın arzuhal sureti M. Matildiye ilânen tebliğ edildiği halde şimdiye kadar cevap vermemiş olduğundan bermucibi talep haklarında giyap kararı ittehaz edilmiş ve tahkikat günü 20-3-932 pazar saat 14 tayin kılınmış ve işbu kararı giyabinin tarihi ilândan itibaren bir ay müddetle ilânen tebliğine karar verilmiş olmakla müddealeyhi mümaileyha tahkikat günü hazır bulunmadığı taktirde tahkikatın gıyabında icra ve ikmal olunacağı ilân olunur.

Laster Silbermann ve Şü. DOYÇE LEVANT Linye

Hamburg, Brem, Anvers, İstanbul ve Bahrisiyah arasında azimet ve avdet muntazam postaları

Hamburg, Brem, Stetin, Anvers ve Roterdam'dan limanımıza muvasalatı beklenen vapurlar

ALBANİA vapuru 18 şubata doğru.

AKKA vapuru 27 şubata doğru.

APOLONİA vapuru 4 Marta doğru.

Burgaz, Varna, Köstence, Kalas ve İbrail için limanımızdan hareket edecek vapurlar

ALBANİA vapuru 18-20 şubatta tahmilde.

DERİNDJE vapuru 15-18 şubatta tahmilde.

Yakında Hamburg, Brem Anvers ve Roterdam limanları için hareket edecek vapurlar:

NİCEA vapuru 16-17 şubatta tahmilde.

MACEDONİA vapuru 20-22 şubatta tahmilde.

ALBANİA vapuru 28-29 şubatta tahmilde.

Fazla tafsilât için Galatada Ovakimyan hanında Laster Silbermann ve Şürekâsı vapur acentalığına müracaat. Telefon: Beyoğlu 641-674.

Dr. İHSAN SAMİ

Gonokok Aşısı

Belsoğukluğu ve ihtilâtlarına karşı pek tesirli ve taze aşıdır. Divanyolu Sultan Mahmut türbesi No. 189.

Kadıköy, birinci sulh hukuk mahkemesinden: Haydarpaşa mersule anbarında memur Seyit Ömer ef, tarafından Kadıköyünde bahariye caddesinde 22 No hanede sakin Ankara hıfzısıhasında memur iken elyevm ikametgâh ve memuriyeti meçhul bulunan Yusuf Agâh Bey aleyhine ikame eylediği yirmi lira alacağının maa faiz ve tazminat tahsili hakkındaki dava üzerine namına yazılan davetnamenin ikametgâh ve memuriyetinin meçhuliyetine binaen bilâ tebliğ iade edilmiş ve bittalep hakkında ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan berayi muhakeme tayin kılınan 16-3-932 tarihine müsadif çarşamba günü saat 10 da mümaileyhin bizzat veya tarafından musaddak vekâletname ile bir vekil göndermek suretile mahkemede hazır bulunması ve aksi taktirde hakkında giyap kararı ittihaz olunacağı tebliğ makamına kaim olmak üzere H. U. M. kanununun maddei mahsusasına tevfikan ilân olunur.

İLÂN

İstanbulda Marpuçularda Mayorkas Hanındaki mağazada Züccaciye ticaretile müştegil HABİB FRESKO VE ŞÜREKÂSI Şirketi 15-11-931 tarihinde feshedilerek hali tasfiyeye girmiş ve bizler tasfiye memurları tayin edildiğimizden mezkûr şirketten alacağı olanların evrakı müspitelerile bir ay zarfında pazartesi çarşamba ve cumartesi günleri saat 10 dan 12 ye kadar tasfiye memurlarına müracaat eylemeleri lüzumu ve işbu müddetin mürurunda tasfiye muamelâtma mübaşeret edileceğinden, vaki olacak müracaatların nazari dikkate alınmayacağı ilân olunur.

Hali tasfiyede HABİB FRESKO ve ŞÜREKÂSI Şirketi tasfiye memurları:

İstanbulda Boyacı Hanında Avukat İsak Ferera

Galatada Cituri Hanında Avukat İsak H...

PARA Senelik faiz komisyon yüzde 12

Emlâk terhinine mukabil PARA VERİLİR saat 9-12 arasında Tapu senedinizi alıp İstanbul Bahçekapı dördüncü Vakıf han asmakat 29 numarada UNION KOL, T adresine müracaat ediniz.

OKSİMANTOL

ÖKSÜRÜK ve BOĞAZ HASTALIKLARINA KARŞI

---

3 üncü Kolordu ilânları

K. O. ve I inci frka hayvanatı için kırdırılacak arpa aleni münakasaya konmutur. İhalesi 29-2-932 pazartesi günü saat 16 da komisyonumuzda yapılacaktır. Taliplerin şartnamesini almak üzere her gün ve münakasaya iştirak edeceklerin de vakti muayyeninde komisyonumuza muracaatları. (70) (488)

Ademi iktidar ve bel gevşekliğine

karşı en müessir deva SERVOİN haplarıdır. Deposu, İstanbulda Sirkecide Ali Rıza Merkez eczahanesidir. Taşraya 150 kuruş posta ile gönderilir. İzmirde Irgat pazarındaki, Trabzon'da Yeni Ferah eczahanelerinde bulunur.

Doktor

Rusçuklu Hakkı

Beyoğlu, İstiklâl caddesi Büyük Parmak kapu, Afrika hanına bitişik Apartıman No 21.— Tel: Beyoğlu 2797. Saat: 14-18.

Doktor

Hafız Cemal

Dahiliye hastalıkları mütehassısı

Cumadan maada hergün öğleden sonra saat (2,30 dan 5e) kadar İstanbulda Divanyolunda 118 numaralı hususî dairesinde dahilî hastalıkları muayene ve tedavi eder. Telefon: İstanbul 22398. Sıra numarasını beklememek isteyenler, kabineye müracaatla veya telefonla randevu almalıdırlar.

İstanbul icra riyasetinden: Galatada Ömer Abit hanında 18 No lı yazıhanede Zahire ve Komisyonculuk ticaretile müştekil Kostaki Mihailidis efendinin Konkordato talebile vuku bulan müracaatı üzerine icra kılınan tetkikat neticesinde konkordato talebinin nazarı itibare alınmasına ve icra ve iflâs kanununun 278 ve 279 uncu maddeleri mucibince borçluya iki ay mühlet verilmesine ve Galatada Nordesteren hanında 3-4 No. da Avukat Abdülhak Kemal Beyin Komiser tayinine ve işbu mühletin ilânile beraber icra ve iflâs daireleri ve tapu sicil memurluklarına bildirilmesine karar verilmiş olduğu ilân olunur.

İstanbul üçüncü icra memurluğundan: Mahcuz ve furuhtu mukarrer bulunan Yedikulede kazlı çeşmede kireçane sokağında 6 numaralı deri fabrikasında 500 adet siyah ve 30000 adet beyaz kuzu bağnak derisinin ikinci artırma suretile 22-2-932 tarihine müsadif pazartesi saat ondan on bire kadar satılacağından talip olanların mahalli mezkürde memurine müracaat eylemeleri ilân olunur.

Kadıköy icra dairesinden: Bir borçtan dolayı mahcuz olan bir adet yazı makinesi 27-2-932 tarihine müsadif cumartesi günü saat 13 den 15 e kadar İstanbulda Sandal Bedesteninde satılacağından ihale pul bedellerile dellaliye müşterisine ait olmak üzere talip olanların orada bulunacak memura müracaatları ilân olunur.